

Täysistunto

Keskiviikko 8.10.2025 klo 14.00—21.42

8. Valtioneuvoston selonteko teollisuuspolitiikasta

Valtioneuvoston selonteko VNS 1/2025 vp

Valiokunnan mietintö TaVM 9/2025 vp

Ainoa käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Nyt päätetään talousvaliokunnan mietinnön TaVM 9/2025 vp pohjalta kannanotosta selonteon johdosta.

Talousvaliokunnan puheenjohtajan Vilhelm Junnilan esittelypuheenvuoron jälkeen keskustelu käydään etukäteen pyydettyjen puheenvuorojen osalta nopeatahtisena. Aluksi pidetään yksi ryhmäpuheenvuorokierros, jossa puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Tämän jälkeen elinkeinoministeri Sakari Puistolle varataan mahdollisuus käyttää viiden minuutin puheenvuoro. Etukäteen varattujen puheenvuorojen pituus on enintään viisi minuuttia. Puhemiesneuvosto suosittaa, että myös nopeatahtisen keskusteluosuuden jälkeen pidettävät puheenvuorot kestävät enintään viisi minuuttia. Lisäksi voin myöntää harkitsemassani järjestyksessä vastauspuheenvuoroja.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään kaksi tuntia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh- tien jälkeen. — Talousvaliokunnan puheenjohtaja, edustaja Junnila, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.48 **Vilhelm Junnila ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Teollisuuspoliittinen selonteko pohjautuu viime joulukuussa valmistuneeseen teollisuuspoliittiseen strategi- aan. Valtioneuvoston selonteon tarkoituksena on tuoda eduskunnan keskusteltavaksi Suo- men teollisuuspolitiikan pitkän aikavälin linjaukset. Teollisuuspoliittinen strategia antaa kokonaiskuvan hallituksen teollisuuspoliittisista painopisteistä, tarkastelee Suomen kan- nalta keskeisimpiä kansainvälisen tason ja EU:n teollisuuspolitiikan kysymyksiä sekä kyt- kee ne kansallisen teollisuuspolitiikan kontekstiin. Strategian tavoitteena on vahvistaa pit- käjänteisellä teollisuuspolitiikalla Suomen strategista kilpailukykyä, omavaraisuutta ja huoltovarmuutta. Lisäksi pyritään huolehtimaan osaavan työvoiman saatavuudesta, Suo- men logistisesta kilpailukyvyistä ja saavutettavuudesta sekä markkinoiden toimivuudesta, yritysten toimintaedellytysten turvaamisesta sekä niiden kehittämisestä investointien hou- kuttelemiseksi.

Suomen talouden tuottavuuden kehitys on viime vuosina ollut heikkoa ja ulkomaan- kauppa on ollut pitkään alijäämäistä. Tähän ovat suurelta osin vaikuttaneet kansainvälises- sä toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset. Taustalla on kuitenkin myös muita teki- jöitä, joihin politiikkatoimilla on pyrittävä vaikuttamaan. Uusien teknologioiden luomista

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

liiketoimintamahdollisuuksista on päästävä paremmin hyötymään, ja on päästävä skaalamaan niitä kaupalliseksi liiketoiminnaksi yhtä tehokkaasti kuin keskeisten kilpailijamaiden toimesta. Suomeen ei myöskään ole saatu houkuteltua riittävästi ulkomaalaisia investointeja. Talouden kääntäminen kasvuun on tärkeää heikon julkisen talouden tasapainottamiseksi. Ajatelkaa, että julkisen sektorin menot ovat ylittäneet tulot vuodesta 2009 alkaen. Jos verrataan vuosituhannen alkuun, on talouden keskimääräinen kasvu kuitenkin kohtuullisen hyvää, ainakin kokonaistuotannon tason osalta.

Arvoisa puhemies! Talousvaliokunta toteaa, että teollisuuspoliittinen strategia on tärkeä ja oikein ajoitettu Suomen talouskasvun vauhdittamiseksi ja kilpailukyvyyn parantamiseksi. Talousvaliokunta kiinnittää huomiota useisiin strategisiin kohtiin, joista mainitsen tässä muutaman.

Maailmantalous on voimakkaassa murroksessa, jonka taustalla vaikuttavat voimakkaat kauppapoliittiset ja geopoliittiset jännitteet. Yhtäältä digitalouden, etenkin tekoälytoimintojen, nopea kehitys, ilmastonmuutos sekä geostrateginen kamppailu teknologiajohtajuudesta ja kriittisistä raaka-aineista ovat merkityksellisiä. Toisaalta globaalia kauppaa hallitsevat suuret valtiot ja valtioiden muodostamat kaupparyhmittymät ovat reagoineet muutoksiin nopeammin ja vahvistaneet valtiojohtoista teollisuuspolitiikan ohjausta sekä lisänneet julkisia panostuksia tärkeiksi koettujen hankkeiden toteuttamiseksi. Esimerkkinä on kiihtyvä valtiontukikilpailu sekä pyrkimykset päästä eroon kriittisistä riippuvuuksista kotimaista tuotantoa lisäämällä ja toimitusketjuja hajauttamalla. Epävarmuutta markkinoilla ovat lisänneet myös rajut kauppapoliittiset toimet, joita erityisesti Yhdysvaltojen nykyinen hallitus kohdistaa kilpailijamaihin.

Kaikella edellä mainitulla on suora vaikutus Euroopan unionin teollisuuspolitiikan linjauksiin ja myös Suomen teollisuuspolitiikan mahdollisuuksiin. Suomen tulee kyetä vaikuttamaan suunnitteilla oleviin EU:n teollisuuspoliittisiin linjauksiin sekä jo sovittujen linjausten toimeenpanoon siten, että ne edistävät parhaalla mahdollisella tavalla Suomen kansallisen teollisuuspolitiikan vaikuttavuutta.

Talousvaliokunta toteaa, että strategian keskeiset teemat on huomioitu hyvin. Asetettujen tavoitteiden toteutumista koskevat mittarit on kuitenkin määritelty hyvin yleisellä tasolla, jolloin strategian tavoitteiden toteutuminen on vaikeasti mitattavaa. Kunnianhimon taso jää selkeästi vaatimattomammaksi kuin useissa verrokkimaissa.

Valiokunta pitää tärkeänä, että emme jää jälkeen ja pyrimme toteuttamaan teollisuuspoliittista strategiaa pitkäjänteisesti yli hallituskausien. Kilpailu investoinneista on kovaa, ja strategian vaikuttavuutta pitää seurata. Toimien onnistuessa ne kannustavat yrityksiä investoimaan Suomeen ja suomalaiset yritykset pääsevät mukaan tärkeisiin arvoketjuihin.

Arvoisa puhemies! Vientiteollisuuden kannalta keskeiset toiminnot ovat strategian ja sen perusteella laaditun selonteon keskeinen painopiste. Valiokunta pitää linjausta lähtökohtaisesti perusteltuna, koska Suomi on viennistä riippuvainen ja viennin myönteinen kehitys sekä siitä saatava arvonnäkökulma ovat välttämätön edellytys talouskasvulle. On kuitenkin huomioitava, että vain noin kymmenen prosenttia suomalaisista yrityksistä on vientiyrityksiä. Niissäkin merkittävä osa arvonnäkökulmasta tulee muutamalta valmistavan teollisuuden toimialalta. Lisäksi pk-yritysten osuus viennistä on vähäinen. Näistä syistä teollisuuspoliittisessa strategiassa valittu, sinänsä perusteltu lähestymistapa muodostuu osin kapeaksi ja paljolti nykyisiä elinkeinopolitiikan rakenteita sekä olemassa olevien yritysten ja niiden toimintaympäristön edellytyksiä vahvistavaksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

Selonteossa tuodaan esiin myös palvelujen, erityisesti digitaalisten ja dataa hyödyntävien palvelujen, merkitys teollisuuden arvonaluonnissa. Palvelujen merkityksen lisääntyminen luo entistä suurempia mahdollisuuksia skaalautuvalle kasvulle erityisesti murrosteknologioita hyödyntävien palvelujen osalta. Tämä tukee talousvaliokunnan näkemystä siitä, että myös palvelujen ja erityisesti digitaalisten palvelujen mahdollisuuksia arvonaluonnin näkökulmasta selvitetään perusteellisemmin.

Arvoisa puhemies! Osaavan työvoiman saatavuus tunnustetaan teollisuuspoliittisessa strategiassa ja selonteossa kriittiseksi edellytykseksi teollisuuden uusiutumiseksi ja uusille investoinneille. Talousvaliokunta viittaa sivistysvaliokunnan lausuntoon, jonka mukaan korkeasti koulutettujen ammattiryhmien työvoimapula on Suomessa OECD-maiden pahimpia. Myös Suomen koulutustason nousu on pysähtynyt nuorten aikuisten korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuudella mitattuna. Ongelmia on osaajien määrässä ja laadussa.

Valiokunta toteaa, että tilanne on huolestuttava ja edellyttää todennäköisesti myös muita toimenpiteitä selonteossa esitettyjen toimenpiteiden lisäksi. Näitä toimenpiteitä ovat lisäpanostukset koulutuksen laatuun, määrään ja osaamistarpeiden systemaattiseen ennakointiin sekä toimenpiteet osaavan työvoiman rekrytoimiseksi.

Kansainvälinen kilpailu osaavasta työvoimasta on erittäin kovaa ja tulee edelleen kiristymään. Useassa asiantuntijalausunnossa osaamista ja osaavan työvoiman saatavuutta pidettiin laajasti yhtenä kaikkein tärkeimmistä tekijöistä talouskasvun ja kilpailukyvyen edistämisen näkökulmasta.

Arvoisa puhemies! Toimintaympäristön muutosten seurauksena useat valtiot ja kaupparyhmittymät edistävät selvästi aiempaa strategisemmin omia tavoitteitaan kansainvälisillä markkinoilla. Kilpailu investoinneista on kovaa, ja Suomen pitää pyrkiä johdonmukaisesti toteuttamaan teollisuuspoliittisen strategian mukaisia tavoitteitaan. Tämä edellyttää selkeää näkemystä siitä, miten Suomi voi hyödyntää EU:n teollisuuspoliittisia linjauksia talouskasvunsa ja kilpailukykyä vahvistamiseksi. Lisäksi on kyettävä ennakoimaan kehityskulkuja, jotta tarvittaessa on valmius reagoida ketterästi muutoksiin sekä kansainvälisessä toimintaympäristössä että kotimaassa.

Valiokunta korostaa myös strategisen verkostoitumisen ja kansainvälisten kumppanuuksien merkitystä. Suomalaisten yritysten pitää kyetä löytämään samansuuntaisten intressien yhteistyökumppaneita, joiden kanssa voidaan jakaa toiminnan riskejä. Näin päästäisiin laajemmin mukaan erilaisiin teollisuuden arvoketjuihin sekä toteuttamaan myös muutoin mahdottomia tai haasteellisia hankkeita.

Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että teollisuuspolitiikkaa toteutetaan Suomessa strategisesti ja pitkäjänteisesti yli hallituskausien sekä omia vahvuuksia ja parlamentaarista dialogia hyödyntäen.

Valiokunnan päätösehdotus on, että eduskunta hyväksyy kannanoton selonteon johdosta ja että eduskunnalla ei ole huomautettavaa selonteon johdosta.

Lisäksi eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto antaa vuoden 26 loppuun mennessä eduskunnalle selvityksen teollisuuspoliittisen selonteon painopisteiden mukaisten toimenpiteiden etenemisestä sekä niiden rahoituksesta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitoksia, edustaja Junnila. — Sitten siirrymme ryhmäpuheenvuoroihin. — Edustaja Aalto-Setälä, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

15.58 **Pauli Aalto-Setälä kok** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kokoomus on suomalaisen teollisuuden vahvin puolustaja. Uudistuva teollisuuspolitiikka eli kasvun ja investointien mahdollistaminen alijäämäiseen Suomeen onkin tärkeämpää kuin koskaan. Me kokoomuslaiset tiedämme, että suomalaisten hyvinvointi perustuu työntekoon ja yrittämiseen. Ilman elinvoimaista teollisuutta ei ole varaa ylläpitää laadukkaita julkisia palveluja, ei sotilaallista puolustusta, ei varhaiskasvatusta, ei koulutusta, ei vanhustenturvaa. Siksi teollisuuspolitiikka on tärkeää, ja siksi tämä selonteko on niin tärkeä.

Arvoisa puhemies! Ensimmäistä kertaa Suomella on kunnianhimoinen ja kokonaisvaltainen strategia, joka kantaa yli hallituskausien ja jolla vahvistetaan Suomen kilpailukykyä globaalissa taloudessa. Suomi tarvitsee johdonmukaista ja pitkäjänteistä teollisuuspolitiikkaa. Meidän on rakennettava kilpailukykyämme osaamisen, tutkimuksen ja kansainvälisen yhteistyön varaan ja oltava maailman ykkösiä puhtaan energian toimijoina.

Hallitus onkin ollut ahkera. Puhtaan siirtymän investointikannustin houkuttelee miljardiluokan hankkeita Suomeen — hakemuksia on jo yli 20 miljardin euron arvosta. EK:n ylläpitämästä vihreän siirtymän seurantaikkunasta näemme, että yritysten investointisuunnitelmat Suomeen ovat tänään jo 305 miljardia euroa. Lupaprosesseja on sujuvoitettu, ja kohta meillä on yhden luukun malli. Tki-panostuksia nostetaan neljään prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Kasvuyritysten rahoitusta on vahvistettu, ja myös kotimaisen puolustusteollisuuden merkitys on tunnistettu. Investointimylly on käynnissä pitkin Suomea. Hallitus panostaa liikenne- ja energia-infraan, suomalaisen teollisuuden elinehtoon. Ilman toimivia yhteyksiä ja kohtuuhintaista energiaa ei kotimainen teollisuus voi menestyä.

Kokoomuksen talouspolitiikan lähtökohta on parantaa yksityisten yritysten toimintaedellytyksiä. Kunnia kuuluu yrityksille, sillä yrittäjä vastaa liikeideastaan, investoinneistaan ja uusien työntekijöiden palkkauksesta, emme me poliitikot eivätkä virkamiehet. Siksi yritysten toimintaedellytykset on asetettu tämän hallituksen teollisuuspolitiikassa kaiken päätöksenteon ytimeen, olipa kyseessä sitten verotus, koulutus, työmarkkinat tai energia.

Arvoisa puhemies! Tämä ei kuitenkaan riitä. Kunnianhimon tasoa teollisuuspolitiikassa on edelleen nostettava, niin kuin puheenjohtajakin sanoi. Suomi on jäänyt kilpailijoistaan jälkeen. Työnteosta ja yrittämisestä on tehtävä entistä kannattavampaa. Meidän on oltava houkuttelevampi investointikohde — joustavampi, nopeampi ja rohkeampi niin lupamennettelyissä kuin uuden kasvun edellytysten luonnissa.

Minusta startup-yritykset näyttävät, mihin suomalainen osaaminen pystyy. Näyttää siltä muuten, että suomalaisiin startupeihin on tänä vuonna investoitu ja kerätty rahoitusta ennätysmäärä, siis kaikkien aikojen ennätysluku.

Tästä on otettava oppia myös muussa teollisuuspolitiikassa. Teollisuuspolitiikkamme on katettava myös palvelusektori, kuten digitaaliset palvelut, luovat alat ja aineeton arvontuonti. Pienet kasvuyritykset eivät saa jäädä tehtaiden ja suuryritysten varjoon, emmekä saa laiskistua menneiden menestystarinoiden ennallistamiseen.

Osaajapula on pullonkaula. Siksi hallitus on panostanut koulutukseen. Esimerkiksi ensi vuoden budjettiesityksessä OKM:n luokkaan on kirjattu 8,93 miljardia — vastaava luku edellisen hallituksen kaudella oli 7,7 miljardia — eli yli miljardi enemmän.

Keskustan jättämä vastalause sisältää muutamia valideja näkökulmia. On totta, että pk-yritykset ja alueelliset erot vaativat myös teollisuuspolitiikassa erityistä huomiota, mutta on kyllä pakko todeta, että nämä asiat on jo kirjattu sekä selontekoon että valiokunnan mietintöön.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

Sen sijaan sellaiset keskustan esittämät ratkaisut kuten Itä-Suomen erityistalousalue tai Viron veromallin kevytversio jättävät vähän kysymyksiä ilmaan. Miten ne rahoitetaan? Entä mitä ne tekisivät kilpailuneutraliteetille?

Kokoomuksen näkökulmasta teollisuuspolitiikan uskottavuus perustuu kestävästi rahoitettuun ratkaisuun. Kasvuamme hidastaa suhteettoman suuri julkinen talous. OECD-maiden suurin julkinen sektori on tuottavuuden kasvun suurin este. Siksi sopeutustoimet julkisella sektorilla ovat välttämättömiä ja vaikuttavat oleellisesti yritysten toimintaedellytyksiin.

Arvoisa puhemies! Kasvu tehdään rohkeasti uudistuvalla teollisuudella. Kun me kysymme yrityksiltä, mitä tarvitsette, meille vastattiin, että laittakaa palkkaamista helpottava työlainsäädäntö kuntoon, huolehtikaa, että saamme edullista, puhdasta energiaa tehtaallemme ja koulutettua väkeä toimistoillemme. Näin olemme tehneet. Neljänneksi pyydettiin yritysten ja yrittäjien arvostuksen lisäämistä. Arvostusta lisätään yritysten toimintaedellytyksiä parantamalla, järkevällä verotuksella, kiittämällä eikä rankaisemalla.

Kokoomus kiittää jokaista yrittäjää, joka investoi Suomeen, joka palkkaa ihmisiä töihin, ja jokaista, joka luo Suomessa maailmanluokan palveluja ja tuotteita kestävästi ja vastuullisesti. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eerola.

16.04 **Juho Eerola ps** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Perussuomalaisten teollisuuspoliittinen linja on selkeä. Haluamme nostaa suomalaisen teollisuuden arvostusta ja suomalaisen työn tunnettavuutta maailmalla.

Viimeisen 15 vuoden aikana teollisuuden toimintaedellytyksiä ei ole mielestämme huomioitu ollenkaan riittävästi. Tämä asia paranee nykyisellä hallituskaudella huomattavastikin, kun hallitus panostaa sinivalkoiseen teollisuuspolitiikkaan. Tällä hallituskaudella aloitettu työ on otettu hyvin vastaan. Teollisuuden nostaminen on kuitenkin iso urakka, ja tätä työtä on jatkettava myös tulevina vuosina ja vuosikymmeninä, kuten myös puheenjohtaja tuossa äsken totesi. Suomen hallitus on tehnyt aktiivisesti töitä vaikuttaakseen Euroopan komission työohjelmaan eli tähän eurooppalaiseen hallitusohjelmaan. On tärkeää viedä EU:hun viesti siitä, että Euroopan talouden merkitys on vaarassa vähetä. Unionissa tuleekin miettiä erityisesti sääntelyn tasoa ja jättää nippelitason sääntely pois.

Teollisuuden nostaminen on tärkeää myös eurooppalaisella tasolla, ja perussuomalaiset pitävät tervetulleena hallituksen aktiivista työtä tällä saralla. Pidämme kuitenkin valitettavana sitä, että valtioneuvoissa Euroopassa jatketaan höveliä linjaa. Tässä ympäristössä on erityisen tärkeää miettiä tarkasti julkista rahankäyttöä, jotta se pysyy tehokkaana.

Puhemies! Hallitus tekee teollisuuspolitiikan alalla työtään vaikeassa ja muuttuvassa ympäristössä. Venäjä jatkaa vihamielistä toimintaansa, ja suurvaltojen politiikka on murroksessa, mistä kertovat esimerkiksi Yhdysvaltain tuontitullit. Saksan talouden tilanne näyttää pysyvän vaikeana, ja sillä on suuri merkitys myös vientiteollisuudellemme täällä Suomessa.

Tämä uusi geopolitiittinen tilanne tarkoittaa meille suomalaisille sitä, että meidän tulee kiinnittää enemmän huomiota puolustusteollisuuteen. Perussuomalaisissa ollaankin tyytyväisiä hallituksen tekemiin puolustuksen lisäpanostuksiin. Nämä panostukset tehdään ajassa, missä valtiontalouden osalta on noudatettava säästeliästä politiikkaa. On välttämätöntä

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

saada suomalaisen teollisuuden arvostusta kasvatettua, koska tällä on merkittävä vaikutus Suomen julkiseen talouteen.

Suomi tarvitsee myös osaavaa työväkeä teollisuuden kasvattamiseksi. Perussuomalaisen mielestä huomiota on kiinnitettävä peruskouluun, jotta oppiminen ja osaamisen kehittäminen on mahdollista. Koulutusta on kehitettävä samalla, kun teollisuuden pohjaa vahvistetaan.

Arvoisa puhemies! Teollisuuspolitiikka on laaja käsite. Onnistuneeseen teollisuuspolitiikkaan kuuluu Suomen olosuhteiden huomioiminen: etäisyydet ovat pitkiä, ja vientimme nojaa vahvasti merikuljetuksiin. Satamiemme kilpailukyky onkin avainasemassa. Sisämaassa taas tarvitaan toimiva tie- ja rataverkko. Perussuomalaiset korostavat, että hallitus on tehnyt kuljetusalaa silmällä pitäen lukuisia parannuksia. Se on parantanut tieinfraa ja kulkuyhteyksiä. Hallitus ymmärtääkin, kuinka teollisuuspolitiikkaa tuetaan myös tällaisilla epäsuorilla toimenpiteillä.

Perussuomalaiset pitävät myös tärkeänä, että teollisuuspoliittisen selonteon mukaisia kehittämistoimia seurataan, jotta toiminta on mahdollisimman tehokasta ja vaikuttavaa. Teollisuuspoliittisen ohjelman toteutuminen on pitkälti kiinni investointien lupamenettelyn ripeydestä sekä yritysten rahoituksen saannista. Valtiovallan tuleekin varmistaa mahdollisimman hyvät olosuhteet yrityksille toimia ja tuottaa lisää hyvinvointia meille suomalaisille.

Teollisuuspolitiikka on mahdollistanut hyvinvointivaltiomme synnyn. Nyt maailmalla myllertää, joten on hyvä ennakoida tulevaa ja laatia suunnitelmat myös tulevaisuuteen. Uusia toimialoja syntyy ja vanhoja poistuu. Suomella on hyviä mahdollisuuksia nostaa talouskasvua muun muassa puolustusteollisuudessa, murrosteknologioissa sekä tekoälyn ja mobiiliverkon kehittämisessä ja ennen kaikkea huolehtia siitä, että suomalainen teollisuus voi jatkossakin omalta osaltaan huolehtia huoltovarmuudesta. On tärkeää tunnistaa myös palvelualojen kasvu ja niiden merkitys. Sama pätee myös erilaiseen viihdeteollisuuteen, kuten pelialaan.

Arvoisa rouva puhemies! Perussuomalaiset tukevat hallituksen toteuttamaa teollisuuspoliittista strategiaa korostaen seurannan merkitystä. On tärkeää tarkkailla sääntelyn tasoa niin kotimaassa kuin EU:ssakin. Suomalainen tehtaanpiippu on ympäristöteko ja sinival-koinen teollisuuspolitiikka hyvinvointimme perusta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäkynen.

16.09 **Matias Mäkynen sd** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Talousvaliokunta on käsitellyt valtioneuvoston selontekoa teollisuuspoliittisista linjauksista perusteellisesti. Me sosiaalidemokraatit katsomme, että on tärkeää, että pyrimme näin isossa asiassa, teollisuuspolitiikan toivottavasti ylivaalikautisessa linjapaperissa, yksimielisyyteen ja pitkäjänteisyyteen.

Arvoisa puhemies! Orpon hallituksen teollisuuspoliittinen strategia ja sen pohjalta eduskunnalle annettu selonteko on hyvä alkua suomalaisen teollisuuspolitiikan pitkäjänteiselle kehittämiselle. Tärkeintä selonteossa on, että Suomessa on herätty kansainväliseen kehitykseen ja teollisuuspolitiikan tarpeeseen. Kuten talousvaliokunnan saamista asiantuntijalausunnoista ilmenee, strategian laatimista suurempi merkitys on sen toimeenpanolla, teollisuuspolitiikan tietopohjan kehittämisellä sekä toimialakohtaisiin toimiin siirtymisellä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

Selonteko esittää Suomen teollisuuspolitiikalle hyviä tavoitteita ja valikoiman toimenpiteitä tavoitteiden saavuttamiseksi. Teollisuuspolitiikan visiota strategiassa ei kuitenkaan esitetä. Sosiaalidemokraateille teollisuus-, t&k-, osaamis- ja aluepolitiikankin vision pohja on kunnianhimoinen kestävyys siirtymä.

Jatkotyössä on määriteltävä selkeämmin Suomen teollisuuspolitiikan missiot eli se, millaisiin yhteiskunnallisiin muutoksiin teollisuuspolitiikalla pyritään, sekä se, millä teollisuuspolitiikkaa perustellaan. Sosiaalidemokraatit näkevät, että Suomen teollisuuspolitiikan missiona on oltava ilmastonmuutoksen ja luontokadon torjumisen, ikääntyvän yhteiskunnan kehittämisen ja tekoälyn kestävä käyttöön oton kaltaisia yhteiskunnallisia tavoitteita.

SDP, kuten valiokunnan enemmistö, pitää välttämättömänä, että teollisuuspoliittiset toimet tukevat siirtymää kohti vähähiilistä ja resurssitehokasta tuotantoa. Samalla digitalisaation ja tekoälyn luomat mahdollisuudet on hyödynnettävä täysimääräisesti. Tämä edellyttää investointeja osaamiseen, infrastruktuuriin ja tutkimukseen.

Valitettavasti tällä hallituskaudella koulutuksesta on leikattu. Teollisuuspoliittisen strategian suurin puute onkin Orpon hallituksen ylimalkainen suhtautuminen osaavan työvoiman saatavuuteen ja Suomen koulutustason nostoon. Kuten professori Otto Toivanen kirjoittaa lausunnossaan, on käsittämätöntä, että osaavan työvoiman saatavuudesta puhuttaessa ei mainita korkeakouluja ja yliopistoja lainkaan.

Arvoisa puhemies! Valiokunta pitää tärkeänä, että teollisuuspoliittiset linjaukset eivät jää vain juhlapuheiksi, vaan ne konkretisoituvat toimenpiteinä, joilla vahvistetaan teollisuutta. Kriittisimmin tämä koskee Suomessa vihreän siirtymän etenemistä. Orpon hallituksen olisi syytä perua toimia, jotka heikentävät tällä hetkellä toimintaympäristöä ja ovat hallituksen käsissä.

Erityisesti huolenamme on vihreän siirtymän investointien hidastuminen. Niitä hidastaa nyt Orpon hallitus kotimaisin toimin. Näillä näkymin ensi vuonna Suomessa ei valmistu yhtään tuulivoimalaa ja laajoista investointiaikeista huolimatta vihreä siirtymä uhkaa hidastua. Tänä vuonna vihreän siirtymän investoinnit ovat ennätystasolla, yli 10 miljardissa eurossa. Talousvaliokunnan saaman tiedon mukaan tämän vuoden investointien taustalla ovat viime kauden päätökset sähköveron alentamisesta sekä pandemian jälkeiset elvytystoimet, erityisesti energiatuki. Ikävä kyllä Orpon hallitus on ajanut alas energiatuen, on korottamassa sähköveroa ennakoimattomasti ja alueidenkäyttölaissa suunnitellaan kiinteitä etäisyyksiä tuulivoimaloille.

Esitänkin eduskunnalle hyväksyttäväksi kannanottoa, joka kuuluisi: ”Eduskunta edellyttää, että hallitus edistää puhdasta siirtymää ja fossiilitonta sähköntuotantoa Suomessa eikä säädä lisäesteitä tai rajoituksia siirtymälle kotimaisessa lainsäädännössä.”

Socialdemokraterna tror på en framtid där den finska industrin utvecklas genom forskning, utbildning och förutsägbarhet. De största möjligheterna finns i den gröna omställningen. Ändå bromsar Orpos regering nya privata investeringar med sin politik. Industripolitiken måste vara strategisk, långsiktig och modig. Vi kan — och vi måste — nå våra klimat- och miljömål samtidigt som vi skapar jobb och hållbar tillväxt.

Tarvitsemme määrätietoista politiikkaa, joka tukee investointeja, osaamista ja kestäväää talouskasvua. Ytimessä on oltava tavoite hiilineutraalista Suomesta. 2035-ilmastotavoite on mahdollista saavuttaa, jopa niin, että talous ja hyvinvointi kasvavat Suomessa.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

Niillä aloilla, joilla tehdään päästövähennyksiä, on tehtävä myös teollisuuspolitiikalla siirtymää, joka luo työpaikkoja mutta myös tekee siirtymästä oikeudenmukaisen.

Myös alueellinen näkökulma on tärkeä. Suomi on laaja maa ja jokaisella alueella täytyy löytää omat vahvuudet ja painopisteet. Valtion on toimittava alueiden kumppanina ja tuettava teollisten keskittymien kehittymistä. Erityinen huoli tällä hetkellä on itäisestä Suomesta, jonka talouteen geopolitiikka on vaikuttanut viime vuosina kaikkein eniten. Tuki-toimia tarvitaan pikaisesti, ja osa tätä on vahvempi teollisuuspolitiikka.

Arvoisa puhemies! Kasvavan työttömyyden ja heikon kasvun velkaantuva Suomi tarvitsee visiota ja valoisampaa näkymää. Aktiivinen teollisuuspolitiikka on osa tätä ja uudistaa yhteiskuntaa ratkaisten samalla yhteiskunnallisia haasteita. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kemppi.

16.15 **Hilkka Kemppi kesk** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On pakko kysyä, mitä täällä tapahtuu. Ajoin jälleen tänään eduskuntaan Versowoodin, Koskisen ja Stora Enson tehtaiden ja puuvarastojen ohitse. Se pistää aika lailla nöyräksi. Metsäteollisuus tuo Suomeen lähes 12 miljardia euroa vuodessa — ilman sitä taloutemme romahtaisi. Se on teollisuutemme ja vientimme yksi kivijaloista.

Metsäteollisuuden näkymät ovat kuitenkin synkät. Paperikoneita suljetaan ja muutosneuvottelut uhkaavat tälläkin viikolla useita satoja työpaikkoja. Venäjän raja on kiinni, ja Yhdysvaltojen tullit kiristävät. Toisaalta myös me itse vaikeutamme alan nousua jatkuvalla riidalla metsien käytöstä ja ylisäätelystä. Paperin kulutus vähenee, mutta uusiutuvalla puulla olisi mahdollisuus korvata fossiiliset raaka-aineet muun muassa rakentamisessa, kemianteollisuudessa ja pakkauksissa.

Keskusta haluaa luoda alalle vakautta ja turvallisen näkymän investoida Suomeen. Toimintaympäristön vakaus ja ennakoitavuus on ollut ennen tätä hallitusta Suomen ehdoton vahvuus, jonka keskusta haluaa palauttaa alalle kuin alalle. Sen pitää olla yhteinen tavoite.

Arvoisa puhemies! Teollisuuspolitiikassa ei ole kyse vain luvuista, kyse on hyvinvointiyhteiskunnan perusasioista. Ilman kasvua ei ole työtä, verotuloja eikä palveluita. Hallituksen toimien tulokset puhuvat karua kieltään. Suomi on ajautunut lamaan ja suurtyöttömyyteen, josta pitäisi nyt ponnistaa kasvuun. Konkursseja on enemmän kuin 30 vuoteen, ja työttömyys on toiseksi surkeinta Euroopassa. Tämä on epäonnistuneen talouspolitiikan tulos. Hallitus lupasi 100 000 uutta työpaikkaa, ja olemme saaneet 100 uutta työtöntä päivässä. Esimerkiksi rakennusala on romahtanut. Kahdessa vuodessa liikevaihto on lähes puolittunut. Hallitus on pahentanut tilannetta leikkaamalla ARA-tukia ja kotitalousvähennystä. Näin ei voi kertakaikkisesti jatkua.

Keskusta tarjoaa rakennusosalalle suunnanmuutosta. Kotitalousvähennyksen parantamisen lisäksi ihmisillä pitää olla mahdollisuus päästä kiinni omistuskotiin esimerkiksi vakuuksia kehittämällä. Tarvitaan asuntoreformi, lisäksi tarvitaan rakentamisen investointipaketti ja yhteistä tahtotilaa.

Keskusta on valmis yhteistyöhön. Olemme toistuvasti esittäneet parlamentaarista yhteistyötä talouskasvun ja julkisen talouden vahvistamiseksi yli vaalikausien. Julkisen talouden osalta se on käynnistynyt, mutta valitettavasti budjettiriihi meni hallitukselta rasismin puimiseen. Nyt kysyn: onko hallitus valmis yhteiseen pöytään esimerkiksi vakaan investointiympäristön turvaamiseksi? Työllisyys- ja kasvuriihi pitäisi järjestää jo tänään.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

Arvoisa puhemies! Hallitus puhuu suuryrityksistä, mutta on laiminlyönyt yksinyrittäjät ja pk-yritykset. Se näkyy myös tästä selonteosta. Nämä yritykset pitävät Suomen pystyssä — siis yksinyrittäjät ja pk-yritykset. 96 prosenttia yrityksistämme on alle 10 henkeä työllistäviä. Myös nämä pienet yritykset tarvitsevat rohkaisua kasvuun, myös ne tulee saada viennin kärkeen.

Keskusta esittää, että yritykseen jätetty voitto verotetaan jatkossa kevyemmin kuin ulos jaettu. Se kannustaa investointeihin ja tki-toimintaan. Hallituksen yleisalennus yhteisöveroon taas palkitsee eniten pörssijättejä, ja suuri osa siitä valuu ulkomaille osinkoina. Lisäksi keskusta korottaisi yrittäjävähennystä ja laskisi investointihyvityksen rajan miljoonaan euroon, jotta myös pk-yritykset pääsisivät mukaan vihreään siirtymään, joka on teollisuuspolitiikkamme kannalta tärkeää.

Kasvu ei synny lupapapereita täyttämällä. Olemme nähneet hallituksen myötä muutoksen byrokratian lisäämiseen sikäli, että on perustettu uusi valitusyksikkö uuden Lupa- ja valvontaviraston sisälle, vaikka hallitus lupasi purkaa byrokratiaa. Keskusta ehdottaa, että Suomesta tehdään maa, jossa on Euroopan nopein luvitusprosessi. Luvituksesta on tehtävä kilpailuetu, ei este.

Arvoisa puhemies! Vielä neljä havaintoa.

Itäinen Suomi on joutunut kantamaan raskaan taakan. Keskusta esittää kymmenvuotista erityistalousaluekokeilua, jossa olisi verohuojennuksia ja osaamispanostuksia.

Ruokaviennin osalta tilanne on heikko, vaikka potentiaali on suuri. Ostamme elintarvikkeita seitsemällä miljardilla ja myymme kahdella. Se on viiden miljardin miinus vaihtotaseeseen. Keskusta vaatii aktiivista tukea ruokavientiin.

Luovat alat ja kulttuuri nousevat. Miksi me leikkaamme?

Myös koulutusleikkaukset tulee perua. Näiden alojen osaava työvoima on kilpailukykyisen teollisuuden ja investointien edellytys.

Arvoisa puhemies! Suomen parhaat päivät ovat vielä edessä, ja yhdessä me voimme niitä rakentaa. Teollisuuspolitiikkamme ei voi olla ponnetonta toiveajattelua. Meidän on rakennettava Suomi, jossa yritykset uskaltavat investoida koko maassa. Keskustan linja on kirkas: suunniteltu Suomessa, valmistettu Suomessa, omistettu Suomessa. Tavoitteenamme on tuplata talouskasvu.

Esitän, että selonteon johdosta hyväksytään keskustan vastalauseen mukainen kannanottoehdotus.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Harjanne.

16.21 **Atte Harjanne vihr** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Elinkeinopolitiikan sävel on maailmalla geotalouden ja voimapolitiikan puristuksessa vaihtunut viime vuosina kevyestä syntikkapopista raskaaseen industrial teknoon. Vapaan kaupan edellytyksiä murentavat nyt erityisesti riippuvuuksia häikäilemättömästi hyödyntävät tyrannit ja monen sortin populistit. Myös se, ettei pelikenttää ole saatu reiluksi ilmasto- ja luontohaittojen ja ihmisoikeuksien osalta, on heikentänyt luottamusta markkinoiden kykyyn vastata ajan haasteisiin.

Samaan aikaan käynnissä on teknologinen murros, tai useita murroksia, kun energiataloutta irrotetaan fossiilienergiasta ja harppauksittain edennyt tekoäly ja muut murrosteknologiat muokkaavat talouden rakenteita. Sitä, mihin nousevien teknologioiden arvoketjut

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

asettavat, ratkotaan paraikaa, ja seuraukset voivat kestää vuosikymmeniä. Siihenkin on herätty, ettei puolustuskykyä ole ilman puolustusteollisuutta.

Siksi valtioneuvoston oli perusteltua laatia teollisuuspoliittinen selonteko. Talousvaliokunta on nyt käsitellyt selonteon ja tehnyt hyvän, tasapainoisen mietinnön, jossa myös vihreiden edustaja, edustaja Tynkkynen, on ollut mukana. On arvokasta, että eduskunnassa tehdään laadukasta parlamentaarista valiokuntatyötä eikä heti ensimmäisenä aina lähdetä etsimään erimielisyyksiä. Tämän selonteon aiheala edellyttää pitkäjänteisyydessään joka tapauksessa jatkuvuutta.

Arvoisa puhemies! Talousvaliokunnan mietinnössä on useita ansiokkaita huomioita. Niihin nojaten terävöitän tässä vielä kolme teollisuuspoliittista pointtia, joiden toivon näkyvän seuraavissa selonteoissa ja tehdyssä politiikassa vielä nykyistä enemmän.

Ensinnäkin, Suomi tarvitsee kipeästi vihreää tuottavuutta. Nihkeän taloustilanteemme yksi keskeinen vaikutin on heikosti kehittynyt työn tuottavuus. Samaan aikaan Suomi on EU:n mittakaavassa tavallaan jo banaanivaltio, sillä olemme Euroopan häntäpäätä talouden resurssituottavuudessa — täällä siis käytetään paljon luonnonvaroja suhteessa tuotettuun arvoon. Suomen luonnonvarojen liikakäytöstä huomautti vastikään myös Euroopan ympäristökeskus, EEA, raportissaan. Nousuun pitää saada siis sekä työn tuottavuus että kykymme käyttää kallisarvoisia raaka-aineita paremmin. Kierrätysmateriaalien käyttöä on vauhditettava neitseellisten sijaan. Tämä edellyttää tehottoman ja haitallisen yritystukisykyrän purkamista ja ympäristöhaittojen rohkeampaa verotusta. Se edellyttää myös koulutukseen, tutkimukseen ja osaamiseen panostamista ja reilua ja toimivaa kilpailua.

Tästä päästäänkin toiseen pointtiin. Suomen elinkeinorakenne on liian kapea. Monipuolisempi rakenne olisi iskunkestävämpi ja kasvulähtöisempi. Kuten valiokuntakin huomauttaa, palveluiden ja erityisesti digitaalisten palveluiden mahdollisuuksiin tulisi herätä myös teollisuuspolitiikan osana. Mietinnössä valiokunta sivistysvaliokunnan säestämänä myös toteaa, ettei selonteko näytä tunnistavan luovien alojen merkitystä Suomen kestävän talouskasvun, yhteiskunnan kestävän uudistumisen ja kilpailukyvyn edistäjinä. Ei, vaikka luovat alat ovat kansainvälisten tutkimusten mukaan nopeimmin kasvavia toimialoja. Edellä mainittujen koulutuksen ja tutkimuksen ohella on siis panostettava myös kulttuuriin. Minä olen insinööri, ja tykkään raskaasta teollisuudesta ja isoista koneista, mutta teollisuuspolitiikassa on ymmärrettävä teollisuus ja sen pohjalla olevat ekosysteemit riittävän laajasti.

Kolmantena pointtina nostan eurooppalaiset sisämarkkinat. Lopulta tärkein teollisuuspolitiikan areena meille on Euroopan unionin teollisuuspolitiikka. Sen pohjana pitää olla sisämarkkinoiden vahvistaminen. Se on kaikkein keskeisin asia EU:n kilpailukyvyn parantamisessa, ja se on erityisesti vientivetoisen Suomen kannalta kriittistä. Meillä on tapana syyttää EU:ta liiallisesta sääntelystä, mutta suurimmat kaupan esteet EU:n sisällä ovat jäsenvaltioiden tekosia — emme itsekään ole syyttömiä. Yhteensä nämä esteet vastaavat vaikutuksiltaan merkittäviä sisäisiä tulleja, Kansainvälisen valuuttarahasto IMF:n arvion mukaan jopa kymmenien prosenttien edestä. Sisämarkkinoiden sujuvoittamisen pitäisi olla Suomen keskeinen kärkitavoite EU-vaikuttamisessa. Maataloustukien kinuaminen tai metsien kestäättömien hakkuiden puolustaminen on enimmäkseen haitallista näpertelyä siihen verrattuna. Sisämarkkinoiden vahvistaminen edellyttää paitsi kaupan esteiden purkua myös laadukasta ja tiedepohjaista ilmasto- ja luonto-ohjausta. Myös rahoitusmarkkinassa on paljon tekemistä, ja kun tukia ja EU-rahaa jaetaan, se pitää tehdä osaamisen ja laadun perusteella. Jos peli on reilua, Suomi ja suomalaiset yritykset kyllä pärjäävät.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

Arvoisa puhemies! Suomella on teollisuudessa paljon mahdollisuuksia. On puhdasta energiaa, on turvallinen yhteiskunta, osaamistakin sekä yleisesti että tietyillä kriittisillä aloilla. Jäämme näiden vahvuksiemme kanssa kuitenkin telineisiin ilman rohkeutta uudistua. Siihen meillä ei ole varaa sen enempää talouden ja turvallisuuden kuin luonnon tai ilmastonkaan kannalta.

Lopuksi totean, että kannatan edustaja Mäkysen mainiota kannanottoehdotusta.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kivelä.

16.26 **Mai Kivelä vas** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Selittelyä riittää. Suomen vienti ja tuottavuus ovat kehittyneet heikosti, ja investoinnit ovat jääneet jälkeen verokkimaista — ja syynä ovat kaikki muut paitsi hallituksen omat toimet.

Teollisuuspoliittinen strategia, jossa odotetaan, että kyllä yksityiset yritykset hoitavat homman kotiin, ei ole strategia ollenkaan. Aika toimia on nyt. Talouden rakenteiden muuttaminen ekologisesti kestäviksi on yksi teollisuuspolitiikan tärkeimmistä tehtävistä. Hallitus on kuitenkin valinnut toimimattomuuden ekokriisin keskellä. Vasemmistolainen teollisuuspolitiikka perustuu ennen kaikkea reilun siirtymän toteuttamiseen tässä ja nyt. Meidän on tuettava kestävä teollisuustuotantoa merkittäväillä investoinneilla uuteen teknologiaan, tuotantoon ja tutkimukseen. Meidän on myös lopetettava kestäättömän ympäristölle ja ilmastolle haitallisen teollisuustuotannon tukeminen. Tuet, kuten puupohjaisten polttoaineiden ja polttoturpeen verottomuus, sekä tuet kestäättömään metsänkasvatukseen on lopetettava. Reilun siirtymän teollisuuspolitiikka on myös sosiaalisesti oikeudenmukaista. Työntekijöille täytyy taata riittävä toimeentulo ja työnsä menettäneille koulutusta ja mahdollisuudet löytää uusi työpaikka.

Arvoisa puhemies! Selonteossa puhutaan osaavan työvoiman tarpeellisuudesta sekä tutkimuksen ja osaamisen edistämisestä, mutta käytännön politiikka on jotain aivan muuta. Orpon hallitus on leikannut koulutuksesta, vaikeuttanut työntekijöiden osaamisen päivittämistä ja leikkaa nyt vielä tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnastakin. Onko hallituksen tarkoitus syödä kaikki talouden uudistumisen kannalta keskeiset eväät? Hallitus on myös romuttanut pala palalta niitä rakenteita, jotka ovat mahdollistaneet korkean osaamisen ja koulutuksen hankkimisen taustasta riippumatta.

Talouden ja teollisuuden uudistumista on tuettava edistämällä erityisesti kiertotaloutta. Kiertotalous tarkoittaa kokonaista talousmallia, ei vain pistemäisiä ratkaisuja, kuten jätteen lajittelua. Kiertotalous tarkoittaa myös perustavia muutoksia tuotannon alkupäässä, ei vain reaktiivisia ratkaisuja nykyisten tuotanto- ja kulutusmallien aikaansaamiin ongelmiin. Meidän on ohjattava teollisuustuotantoa kohti kiertotaloutta, koska luonnonvaroja ei riitä loputtomasti. Näin systeemiseen muutoksen edistämiseen tarvitaan riittävät resurssit ja lainsäädäntö, jotka jäävät nyt uupumaan. Kertakäyttö- ja krääsätalous on yksinkertaisesti lopetettava.

Suomella on myös valtavasti potentiaalia asemoitua kansainvälisesti kasvipohjaisen ruokateknologian kärkimaaksi, ja samoin potentiaali kasviproteiinien vientiin on suuri. Kasvipohjaisen ruuan lisääminen on paitsi eläinoikeus- ja terveysteko sekä uutta teollisuutta myös tärkeä keino hillitä päästöjä ja luontokatoa. Nykyinen tehoeläintuotantoon perustuva ruokajärjestelmä myötävaikuttaa vahvasti ilmaston kuumenemiseen ja sään ääri-ilmiöiden lisääntymiseen ja siten tuhoaa viljelijöiden omat toimintaedellytykset. Maanviljelijöillä on tietenkin tärkeä rooli siirtymässä, ja tätä murrosta valtion tulee vauhdittaa. Oi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

kein toteutettuna ruokajärjestelmän siirtymä tarjoaa myös maanviljelijöille reilun hinnan tuotteistaan ja uusia taloudellisia mahdollisuuksia.

No, myös metsäteollisuuden uudistumisen tarve on ilmeinen. Se kuluttaa valtavasti raaka-aineita, ja hakkuut ovat kestävämmällä tasolla, mistä aiheutuu monia ilmasto- ja ympäristöongelmia. Samaan aikaan tuotannon taloudellinen lisäarvo on alhainen, ja tämä yhtälö on täysin järjenvastainen. Metsäteollisuuden tuotteiden painopiste on lyhytkestoisissa tuotteissa, pääasiassa sellussa. Reilun siirtymän teollisuuspolitiikka ohjaisi metsäteollisuutta muuttumaan hiilivirtojen monikäyttäjäksi. Hakkuutasoa on pakko maltillistaa ja metsänkasvatusmenetelmiä kestäväyttää. Loppupeleissä kyse on tästä: pienemmästä raaka-ainemäärästä on saatava enemmän irti. Miksi metsäteollisuuden kestävyys siirtymälle ei siis esitetä tarvittavia toimenpiteitä? Lopulta muuta vaihtoehtoa ei ole kuin asettaa kaikki teollisuuspolitiikka planetaarisiin rajoihin.

Lopuksi myös minulta kannatus edustaja Mäkysen esitykselle. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Löfström.

16.32 **Mats Löfström r** (ryhmäpuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Teollisuuspoliittisessa selonteossa tuodaan esiin avainalueita, kuten logistiikka, vienti ja investoinnit, joiden tavoitteena on kilpailukyvyn vahvistaminen, kasvuyritysten lukumäärän lisääminen ja työpaikkojen turvaaminen koko maassa.

Onnistuminen edellyttää sitä, että panostamme vihreään teollisuuteen, tutkimukseen ja kehittämiseen, mutta yhtä tärkeää on ihmisiin panostaminen: osaavan työvoiman ylläpito, koulutus ja työperäinen maahanmuutto. Suomella on paljon potentiaalia teollisuuspolitiikassa, mutta se realisoituu vain, jos luomme ennakoitavissa olevia sääntöjä, sujuvia lupaprosesseja ja investointeihin kannustavan yhteiskunnallisen ilmapiirin.

Ärade talman! Fungerande industrikluster är en av hörnstenarna för vår framtida konkurrenskraft. När företag, forskning och offentliga aktörer samverkar i starka nätverk uppstår dynamik som driver innovation, investeringar och tillväxt. Vi ser det redan i läkemedelsklustren, som kombinerar högklassig forskning med internationell marknadstillgång, i sjöfartsklustret som utvecklar världsledande lösningar för grön logistik och i energiklustren där satsningar på batteriteknologi, grön vätgas och förnybar energi driver hela industrins omställning. Teknologiklustret kring Nokia är ett annat exempel på hur samarbete och specialisering kan skapa globalt inflytande och en plattform för nya företag och idéer.

Emme saa myöskään unohtaa Suomen muita vahvoja ja kasvavia klustereita. Metsä- ja puuteollisuus, it- ja ohjelmistoala, terveys- ja hyvinvointiteknologia, avaruus- ja satelliittitekniikka sekä kuljetus- ja logistiikkaratkaisut ovat kaikki vahvoja aloja, joilla Suomella on kansainvälistä potentiaalia. Näitä klustereita kehittämällä voimme luoda lisää innovatiivisia arvoketjuja ja vahvistaa maamme kilpailukykyä.

Meidän on uskallettava nähdä potentiaalia myös muilla aloilla kuin niillä, joihin meidät perinteisesti yhdistetään. Luovat alat kuuluvat maailman nopeimmin kasvaviin — ne muodostavat jo itsessään merkittävän teollisuudenalan ja tarjoavat valtavia mahdollisuuksia tulevaisuudessa. Peliyhtiö Supercell on erinomainen esimerkki siitä, miten luova yrittäjyys voi synnyttää sekä voimakasta kasvua että pitkäjänteistä kannattavuutta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

Ärade talman! Finlands styrka ligger i att möjliggöra förutsättningar för framgång i flera olika branscher samtidigt. Grön energi, läkemedel, digitalisering, it-sektorn, sjöfart och avancerad tillverkning kompletterar alla varandra och skapar nya värdekedjor. När vi sprider riskerna över olika branscher blir också nationalekonomin och särskilt exporten mindre sårbar för globala svängningar.

Ärade talman! Alla länder i Europa fokuserar nu på försvarssatsningar, och visst är de viktiga, men för långsiktig resiliens behövs mer än nationella lösningar. Vi behöver en nordisk gemensam industriell kapacitet för försvarsmateriel. Ingen kan producera allt själv, men tillsammans kan vi bygga en starkare och mer självförsörjande bas som stöder vår beredskap och minskar sårbarheten. Kriget i Ukraina har tydligt visat hur avgörande en egen produktionsförmåga är. De nordiska länderna, våra närmaste samarbetsparter, måste därför utveckla och samordna sin industriella kapacitet för att stå bättre rustade i ett osäkert globalt läge.

Ett konkret exempel på nordiskt industriellt samarbete är företaget Nammo, som producerar ammunition och planerar att bygga en ny fabrik i Danmark. Genom att anlita ett norsk-finskt företag visar vi hur gemensam försvarsindustriell kapacitet kan utvecklas och stärkas. Vi i svenska riksdagsgruppen vill se fler sådana initiativ. Den svenska marinen, som planerar att bygga nya ytstridsfartyg av Luleå-klassen, skulle exempelvis kunna överväga att låta bygga dessa fartyg i Finland. Finland har en stark maritim industriell bas med företag som Rauma Marine Constructions, som har erfarenhet av att bygga avancerade fartyg, bland annat marinens nuvarande korvetter. Genom att utnyttja denna kapacitet kan Sverige inte bara stärka sitt eget försvar utan också främja regionalt samarbete och öka den industriella resiliensen i Norden. Det svenska företaget Saab, som också är i centrum för våra egna korvetter som byggs, har bland annat tillverkning i Tammerfors.

Ärade talman! På Åland har vi också starka kluster inom bank och finans, it-lösningar, plast och medicinsk utrustning samt sjöfart. De här åländska klustren är inte bara en viktig del av Ålands ekonomi, utan är en del av Finlands ekonomi som också tryggar exportintäkter för Finland som helhet. — Tack.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Östman.

16.37 **Peter Östman kd** (ryhmäpuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Teollisuuspolitiikassa eletään aikaa, jossa geopolittiset jännitteet ja suurvaltojen valtiojohtoinen politiikka muuttavat kilpailuympäristöä nopeasti. Useat valtiot toteuttavat omia tavoitteitaan aiempaa strategisemmin, ja kilpailu investoinneista on kovaa. Siksi on huolehdittava, että EU:n linjat tukevat Suomen tavoitteita ja että oma teollisuutemme on kansainvälisesti kilpailukykyinen.

Kokonaisturvallisuudessa ja huoltovarmuudessa teollisuuspolitiikan kriittinen rooli korostuu. Yli 95 prosenttia ulkomaankaupastamme kulkee meritse, ja siksi logistiikan, energiaverkkojen ja digitaalisen infrastruktuurin toimivuus on varmistettava kaikissa oloissa. Nato-jäsenyytemme sekä EU:n puolustusteollisuushankkeet avaavat Suomelle uusia mahdollisuuksia. Myös maa- ja metsätalousssektorilta voidaan odottaa paljon. Esimerkiksi valmistelussa oleva elintarvikeviennin kasvua edistävä ruoka-alan kasvuohjelma sekä bio- ja kiertotalouden ratkaisut tarjoavat kasvun väyliä viennille.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

Arvoisa puhemies! Suomella on vahvuuksia murrosteknologioissa: tekoälyssä, kvanttiteknologiassa, 6G-verkossa ja kyberturvassa. Luovat alat ja immateriaalioikeudet voivat olla meille uusia kasvun lähteitä, jos me uskallamme panostaa niihin.

Tässä työssä tutkimus- ja kehityspanostukset ovat avainasemassa. Parlamentaarinen päätös nostaa tki-rahoitus neljään prosenttiin bkt:stä on merkittävä, mutta sitä on tärkeää suunnata yrityksiä hyödyttävään tutkimukseen, ekosysteemeihin ja murrosteknologioihin. On kiinnitettävä erityistä huomiota pk-yrityslähtöisiin uusiin innovaatioihin ja kyettävä tuotteistamaan ne kansainvälisille markkinoille sopiviksi vientituotteiksi. Nämä suomalaiset yritykset tuovat Suomeen tulevaisuudessa lisää työpaikkoja ja verorahoja yhteiskunnan palveluiden turvaamiseksi.

Arvoisa puhemies! Kristillisdemokraatit on esittänyt startup-yritysten kasvualueiden perustamista eri puolille Suomea vauhdittamaan innovaatioita, investointeja ja yritystoimintaa. Korkeakoulujen, tutkimuslaitosten sekä teollisuuskeskittymien yhteydessä sijaitsevat kasvualueet mahdollistavat ideoiden, osaamisen, osaavan työvoiman sekä rahoituksen kohtaamisen tehokkaasti.

Värderade talman! I Finland råder det en allvarlig brist på kompetens, och konkurrensen om högutbildad arbetskraft hårdnar. Vi behöver en högklassig utbildning, bättre framförhållning samt förmåga att locka kompetens även från utlandet. För att kunna få experterna att stanna måste vi fästa uppmärksamhet vid integrationen och språkinläringen i de familjer som vill bygga sitt liv i Finland.

Arvoisa puhemies! Hallitus on vastannut osajapulaan 255 miljoonan euron tohtoripilotilla: yliopistot kouluttavat vuoteen 27 mennessä tuhat uutta tohtoria nykyisen koulutusmäärän lisäksi. Tämä on oiva tapa lisätä osaajia maassamme. Alustavat tulokset pilotista ovat olleet erittäin lupaavia: tuhanteen tutkijapaikkaan tuli peräti kymmenentuhatta hakemusta. Ensimmäiset tutkijat ovat aloittaneet tehtävissään, ja yritysyhteistyön rakentaminen on jo käynnistynyt.

Kansainvälinen toimintaympäristö on nopeiden muutosten pelikenttä. Suomen on osattava hyödyntää EU:n talouspoliittisia linjauksia talouskasvun ja kilpailukyvyn vahvistamiseksi. On kyettävä ennakoimaan uusia kehityskulkuja ja lisättävä reaktiokykyä. Suomen menestys rakentuu turvallisuuden, osaamisen ja innovaatioiden varaan. Valtioneuvoston selonteko tukee Suomen teollisuuspoliittisia tavoitteita, jotka turvaavat tulevaisuuden kilpailukyvyn ja huollon. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Kiitokset ryhmäpuheenvuoroista. — Nyt otetaan ministeri Puiston vastaus tähän väliin, ja sen jälkeen jatketaan keskustelua.

16.42 Elinkeinoministeri Sakari Puisto: Arvoisa puhemies! Hyvät kansanedustajat! Ensimmäinen täytyy sanoa, että oma käsittelyni tässä teollisuuspolitiikan selonteossa on varsin mielenkiintoinen. Olin pitämässä meidän ryhmäpuheenvuoroa huhtikuussa, ja sen jälkeen olin käsittelemässä tätä asiaa talousvaliokunnassa sen puheenjohtajana, kun se nuijittiin kesäkuun alussa, ja nyt sitten täällä ministeriäitiossa vielä. Tämä on tullut varsin läheiseksi asiaksi itselleni.

Tosiaan teollisuuspoliittisen selonteon tarkoituksena on vastata tarpeeseen käydä parlamentaarista keskustelua Suomen teollisuuspolitiikan isosta kuvasta ja pitkän aikavälin lin-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

jauksista. Näen, kuten monet edustajatkin totesivat, että teollisuuspolitiikkaa tulee Suomessa toteuttaa strategisesti ja pitkäjänteisesti yli hallituskausien, ja arvostan myös sitä, että tässä mietinnössä saatiin varsin laaja eduskuntaryhmien yhteisymmärrys aikaan.

Muutokset talouden kansainvälisessä toimintaympäristössä ja erityisesti valtiontukien käytön merkittävä kasvu kilpailijamaissa ovat haastaneet meidät päivittämään teollisuuspolitiikkaa. Tämä näkyy kaikkialla ja aiheuttaa haasteita. Haluan kuitenkin korostaa sitä, että jos ajatellaan esimerkiksi vientilukemia, niin on myös paljon positiivisia uutisia: esimerkiksi vienti Etelä-Koreaan, Japaniin, moniin EU-maihin, Britanniaan ja Pohjoismaihin on itse asiassa kasvanut varsin mukavasti viime vuodesta.

Myös teknologian saralla haasteet ovat melkoisia. Meillä on paljon kärkiteknologiaa. Monellakin tällaisella kriittisellä alalla, missä maailmalla on paljon kysyntää, meillä on itse asiassa hyvinkin vahvaa osaamista, ja meillä on myös pitkä huoltovarmuuden ajattelu rakentunut sisään. Teknologiapolitiikasta, innovaatiopolitiikasta on tullut hyvin paljon politisoituneempaa, siitä on tullut nopeampaa, vaikeampaa, monialaisempaa. Tähän haasteeseen meidän pitää vastata, ja varsin hiljattain me ollaan esimerkiksi tutkimus- ja innovaationeuvostossa tehty näitä painopistevalintoja. Ajattelen, että tätä työtä ja myös sen tuomista parlamenttiin, eduskuntaan, on syytä jatkossa tiivistää vielä enemmän.

Jos nostan joitakin viimeisimpiä asioita, mitä on tapahtunut tämän selonteon lähetekeskustelun jälkeen:

Hallitus on päättänyt jatkaa tätä suurten investointien verohyvitystä, mitkä ovat näitä puhtaasti siirtymän hankkeita pitkälti. Saatiin 22 miljardia Business Finlandille näitä hankkeita, mikä itseni yllätti hyvinkin positiivisesti. Fingridin ja Gasgridin investointikyvystä tulee huolehtia siten, että se tukee uusien teollisten investointien sijoittumista Suomeen. Tässä on tehty paljon työtä myös näissä siirtoyhteyksissä.

Korkeakoulujen aloituspaikkoja lisätään, myös tämä mainittu tohtorikoulutusohjelma. Tälläkin hetkellä valmistellaan työllisyystoimien ja kasvutoimien kokonaisuutta.

Tki-rahoituksessa pitäydytään tässä 2030-tavoitteessa, mikä on parlamentaarisesti sovittu. Tässä on tärkeää, että ajatellaan nimenomaan laajempia kokonaisuuksia ja kiinnitetään huomiota myös teollistamiseen ja kaupallistamiseen. Lupaprosessien sujuvoittaminen, eli tehdään keskitetty digitaalinen ja käyttäjäystävällinen lupaprosessi ja tuodaan enemmän ennakkollista ohjausta ja yhteistyötä viranomaisilta, se on tärkeää.

Valtioneuvosto on myös tehnyt uudet tilausvaltuudet kuuden miljardin edestä puolustuksen materiaalihankintoihin, missä ajattelen, että Suomella on paljon vahvuuksia. Esimerkiksi Teollisuussijoituksella on fokuksessa nykyään myös puolustusteknologia, esimerkiksi tämä teollisuuspoliittinen Forcitin hanke Poriin, ja sitten myös Business Finlandilla on ohjelmia, mitkä keskittyvät puolustukseen ja turvallisuuteen. — Tässä päällimmäiset. Kiitoksia, arvoisa puhemies.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Jos on tarvetta lyhyttahtiseen keskusteluun, niin käydään sellainen tässä välissä. Elikkä ne, jotka haluavat käyttää minuutin vastauspuheenvuoron, nousevat seisomaan ja painavat V-painiketta. — Edustaja Aalto-Setälä.

16.48 Pauli Aalto-Setälä kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On muuten tosi mielenkiintoista ja hienoa kuunnella näin yksimielistä näkemystä siitä, mihin Suomen kannattaa investoida ja mitä meidän teollisuuspolitiikka pitäisi olla. Valtaosa puheen-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

vuoroista näkee arvokkaana puhtaan siirtymän ja puhtaiden investointien lisäämisen Suomeen ja siihen liittyvät asiat, tosi hieno juttu.

Oli kuitenkin vähän ilmassa myöskin semmoista varovaista näkemystä siitä, että ehkäpä tämä ei toimikaan ja vihreän siirtymän investoinnit, vihreään energiaan siirtymän investoinnit ja puhtaan siirtymän investoinnit, olisivat jotenkin ikään kuin peruttu. Näin ei kuitenkaan ole. Minä katsoisin arvokkaaksi nostaa tähän keskusteluun vähän tätä tuoretta dataa, mitä kaikkea ei ole vielä tänään käsitelty.

Esimerkiksi näitä investointipäätöksiä on tehty 140 kappaletta tähän mennessä, ja euro-määräisesti se on 9,5 miljardia. Kun keskustelin tänään asianomistajien kanssa, sekä tätä nimenomaista investointialuetta seuraavien tutkijoiden kanssa että startup-yritysten kanssa, niin vaikuttaa siltä, että tämä ei ole lainkaan hyytymässä. Täällä on tehty oikeastaan juuri niitä asioita, mitä edustaja Mäkynen toivoi, että tehtäisiin. Niitä on nimenomaan tehty. Tänä vuonna tulee olemaan meidän vahtivuorollamme aivan ennätysmäinen investointivuosi. Täällä on datakeskuksiin 3,7 miljardia, ja sitten täällä on näitä muita tehdasteollisuuden investointeja: Fazer, Atria, Wärtsilä, Valio, yhteensä 950 miljoonaa, akkujen valmistus, Kotkan hanke, 800 miljoonaa, energiavarastoja, aurinkovoimaa, biokaasua, lämmityksen sähköistymistä. Sanoisin, että vihreä siirtymä ei ole päättynyt, se ei ole peruttu, vaan se etenee oikein hyvää vauhtia.

Tietenkin meidän kannattaa tällaisessa keskustelussa koettaa miettiä, miten voimme sitä vauhdittaa vielä entisestään. Minusta on tärkeätä myöskin se, että kun riihessä leikattiin tätä [Puhemies koputtaa] hiilidioksidin talteenottoinvestointimahdollisuutta, niin sille on korvaava malli löydetty. Haluaisinkin kuulla, [Puhemies: Aika!] jos ministeri kertoo, miten sitä jatkossa sitten pystytään tukemaan.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Junnila.

16.50 **Vilhelm Junnila ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Täällä oli hyvää puhetta myös konkreettisista esityksistä ja yksityiskohdista, jotka teollisuuspolitiikkaan liittyvät. Viime viikkoina täällä on keskusteltu myös pitkään esimerkiksi Uudenkaupungin tilanteesta, jossa suhdanne merkittävästi vaikutti autoteollisuuden tarpeisiin ja siitä vääjäämättömään kehitykseen, johon on aika vaikea keksiä suoria ratkaisuja varsinaisilla politiikkatoimilla. Telakkateollisuuden osalta politiikkatoimilla taas pystytään jonkun verran vaikuttamaan. Tietenkin meriklusteri on erittäin tehokkaasti toimiva ja jopa 1 200 yrityksen kokonaisuus, ja sitten erilaisilla takausmalleilla pystytään tuomaan työtä Suomeen.

Mutta olen aika järkyttynyt tästä Pääkaupunkiseudun Kaupunkiliikenne Oy:n päätöksestä tilata uusimmat vaunut Puolasta sen sijaan, että niitä valmistettaisiin Kajaanissa. Tietenkin aina kaikesta järjestetään omat hankintakilpailuksensa, mutta tässä tilanteessa oli osainoptimoitu niin pitkälle tämä kokonaisuus, että kyllä se kuulostaa hyvin erikoiselta, miten tähän päädyttiin. Kysyn [Puhemies: Aika!] ministeriltä: miten te näette tämän tilanteen, mennäänkö osainoptimoinnissa liian pitkälle, jos asetetaan jopa 1 600 erilaista kriteeriä hankintamenettelyssä?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Yritetään pysyä näissä minuutin puheenvuoroissa, vaikka asiaa onkin paljon. — Edustaja Eerola.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

16.52 **Juho Eerola ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tuossa ryhmäpuheenvuorossani äsken nostin lyhyesti esille satamiemme toimintaedellytykset. Olen itse Suomen suurimman vientisatamakaupungin kasvatti, ja tästä syystä tämä aihepiiri minua on kiinnostanut.

Hallitusohjelmaan silloin keväällä 23 kirjattiin, että satamien väylämaksujen puolittamisesta tehtäisiin tällainen pysyvä ratkaisu, mutta sitten toissa keväänä kuitenkin jouduttiin tässä tilanteessa, missä eletään, päättämään toisin ja nämä väylämaksut päinvastoin nostettiin täysimääräisiksi.

Nyt kysynkin ministereiltä, jos tiedätte: millä aikavälillä on mahdollista saada tietoa siitä, onko tämä vaikuttanut mitenkään meidän vientisatamiin ja onko liikennettä siirtynyt kenties Suomesta muiden maiden satamiin — niin kuin jossain vaiheessa pelättiin —, näihin maihin, missä näitä väylämaksuja ei ole ollenkaan, vai oliko tämä pelko täysin turha?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mäkynen.

16.53 **Matias Mäkynen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten tuossa ryhmäpuheenvuorossani toin esiin, on tosi hieno asia, että tänä vuonna Suomessa tehdään ennätysmäiset, jopa yli kymmenen miljardin euron, puhtaan, vihreän siirtymän investoinnit. Siellä taustalla on monessa hankkeessa energiatukea, on laskettua sähköverotasoja esimerkiksi sähkökattiloilla tai datakeskuksilla, ja nyt tulevaisuudessa esimerkiksi näiden datakeskusinvestointien yllä on tämmöinen varjo siitä, mitä datakeskusten sähköverolle tulee tapahtumaan. Sama tietysti koskee nyt tällä hetkellä kaivosten mineraaliveroa ja joitakin muitakin teollisuudenaloja.

Talousvaliokunnan käsittelyssä nyt viime aikoina on noussut esiin myös kysymys ei niinkään tutkimus- ja tuotekehitysrahoituksesta, joka on erittäin hyvällä uralla — ja siinä hallitus on pitänyt kiinni tästä parlamentaarisesta sitoumuksesta — mutta innovaatorahoituksesta, siitä, miten näitä tuotteita skaalataan, miten tuotantoa rakennetaan, ja siinä hallitus nyt tekee leikkauksen ensi vuoden budjettiin. Tämä on mielestäni ristiriidassa tämän strategian kanssa, ja haluaisin kysyä ministeriltä: miten näette, että nämä toimet yhteensovitetaan, ja miten yksityistä rahoitusta voitaisiin näihin hankkeisiin saada?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kemppi.

16.54 **Hilkka Kemppi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On varsin hyvä, että teollisuuspoliittista strategista työtä tehdään. Olen aina ajatellut, että jos jossain pitkäjänteisyyttä tarvitaan, niin se on nimenomaan teollisuuspolitiikka, jossa pitkäjänteisyys auttaa investoimaan ja sitä kautta auttaa Suomea pärjäämään.

Olen kuitenkin tästä tilanteesta huolissani, kun katselen hommaa tuosta Lahden moottoritiestä käsin. Toisella puolella Fazerin investointi seisoj pari vuotta, kun esitettiin sadan miljoonan sokeriveroa. Toisella puolella on tällä hetkellä uhka siitä, että virvoitusjuomavero tulee Hartwallille ja miten siihen suhtaudutaan. Kolmas tontti on datakeskukselle varattu, ja hallitus on esittänyt veroa datakeskuksille. Tai sitten vaikka tällä hetkellä kaivoksesta siellä ei ole vielä puhuttu, mutta ympäri Suomen niitä on ja ne ovat varsin tärkeitä, jotta esimerkiksi vihreää siirtymää pystytään edistämään, niin miten suhtaudumme siihen, että kaivosveroa ollaan nelinkertaistamassa?

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

Kyllä kysyisin: onko hallitus valmis yhteiseen pöytään toimintaympäristön vakauden ja ennakoitavuuden palauttamiseksi?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Harjanne.

16.55 **Atte Harjanne vihr** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos kollegoille hyvistä puheenvuoroista, ja ministerille myös. — Jaan sinänsä jonkinasteista optimismia edustaja Aalto-Setälän kuvaamalla tavalla vihreän siirtymän etenemisestä, mutta näen kylä kaksi ongelmaakin, joista olisi kiinnostavaa kuulla ministerin näkemykset:

Toinen on se, että niin kuin puheessani toin esiin, tämä EU:n sisämarkkina ja tavallaan EU:n yhteinen teollisuuspolitiikka yskii pahasti, ja meillä on täällä kaikki mahdollisuudet, meillä on tosi edullista ja varsin puhdasta sähköä ja meillä olisi hyvät mahdollisuudet rakentaa lisää tuuli- ja ydinvoimaa, mutta jos tällä markkinalla tätä meidän kilpailuvalttia ei saa käyttää sen takia, että muut, vaikkapa Saksa, tuuttavat tukea omalle teollisuudelleen siellä ja sotkevat sitä pelikenttää, niin tämä yhtälö kampittaa ennen kaikkea koko EU:ta mutta myös Suomea vientivetoisena maana. Elikkä tästä kuulumiset.

Toinen on sitten se, että vaikka nyt on selontekokin ja kaikkea hienoa, meillä on edelleen näitä epävarmuuksia liittyen nyt sitten tuulivoimaloihin tai datakeskuksiin tai sähkömarkkinoihin ja muihin. Olisi aika tärkeätä, että hallitus saisi nyt jonkunnäköisen näkyvän teollisuusinvestoinneille, että minkälaista sääntelyä tässä on vielä loppusuoralla luovassa tai onko jotain.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kivelä.

16.57 **Mai Kivelä vas** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Miksi hallitus ei halua tunnustaa ja tunnistaa luovan alan merkitystä? Tämä on merkittävä puute ja vaikeuttaa alan toimintamahdollisuuksia. Tässäkään päätöksessä ei tunnisteta luovaa teollisuutta. Päinvastoin luovien alojen toimintakenttää on pikemminkin vaikeutettu hallituksen toimesta. Hallitus päätti korottaa alennettua arvonlisäveroa ja on lisäksi myös muilla toimilla, kuten leikkauksilla, vaikeuttanut alan toimintaa. Eli juuri kirjoja ja kulttuuritilaisuuksia, konsertteja, teatteria, museoita ja näyttelyitä, te siis haluatte verottaa enemmän, ja tähän päälle vielä nämä elokuva-alaan kohdistuvat leikkaukset. Eli te siis tietoisesti vaikeutate kulttuuri-alan asemaa ja rajaatte kulttuuripalveluiden tarjontaa. Miten hallitus ei voi nähdä luovien alojen tärkeyttä sekä osana tätä talouden uudistumista että teollisuuspolitiikkaa ja tietenkin olennaisena osana ihmisten hyvinvointia ja merkityksellistä elämää?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lofström.

16.58 **Mats Lofström r** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Me puhumme paljon puolustusteollisuuden kasvattamisesta, ja meillä on monia hyviä esimerkkejä: Patria on saanut erittäin suuret tilaukset esimerkiksi Japanista ja Isosta-Britanniasta, ja esimerkiksi Nammo laajentaa omaa tuotantokapasiteettiaan Suomessa ja rakentaa uuden tehtaan Tanskaan.

Ärade talman! Jag vill fråga hur ministrarna konkret ser på att förstärka den nordiska industrikapaciteten i försvarsindustrin. Det är så klart privata aktörer på området, men skulle

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

det vara eftersträvansvärt att försöka utveckla exempelvis en nordisk motsvarighet till Airbus på försvarsområdet, ett kluster där vi tillsammans skulle stärka industrikapaciteten och samtidigt resiliensen i vår försvarsförmåga? — Tack.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hamari.

16.59 **Lotta Hamari sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Kiitos ministereille. Tarvitsemme tosiaan tämmöistä ylivaalikautista ja yli puoluerajojen menevää teollisuuspoliittista näkemystä, ja minusta talousvaliokunnassa sitä on ollut, ja tämä teollisuuspoliittinen selontekokin antaa siihen hyvän pohjan ja lähtökohdat.

Mutta sitten tämä puhtaan siirtymän merkityshän on Suomen kasvulle aivan valtava. Valitettavasti jonkin verran hallitus nyt vaikeuttaa näitä investointeja. Esimerkiksi nämä tuulivoimalle säädettävät kiinteät etäisyydet vaikeuttavat tuulivoiman rakentamista jatkossa merkittävästi. Se vaikuttaa myös kuntien itsehallintoon ja tekee suunnittelusta joustamattomaa. Siis meidän tietojemme mukaan Suomeen ei valmistuisi ensi vuonna tuulivoimaa tai aurinkovoimaa. Täällä tuli toisenlaisiakin näkemyksiä, että ehkä ministerit voivat vahvistaa, onko näin, ellei siis näitä tämänvuotisia investointeja siirry ensi vuodelle, mutta mikä se tilanne on? Ehkä teillä on siitä lukuja. Vuosille 27 ja 28:kin on suunnitteilla vain muutamia hankkeita. Tästä haluaisin lisätietoa ministereiltä. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ollikainen.

17.00 **Mikko Ollikainen r** (vastauspuheenvuoro): Ärade fru talman! Det är väldigt fint att vi har en fortsättning på den här diskussionen kring den industripolitiska redogörelsen. Förstår är det väldigt kämpigt inom många sektorer, men det finns också ljusglimtar, som det har kommit fram här. Till exempel ledamot Aalto-Setälä lyfte fram en hel del investeringar som skapar jobb. Men det är klart att vi är i ett brytningsskede inom många branscher, vilket gör att det blir förändringar för en hel del människor som tappar sina jobb och sedan bör omskola sig.

Koskien digitalisaatiota totta kai on niin, että moni ala muuttuu, ja se myös tekee sen, että uutta osaamista tarvitaan. Koskien puhdasta siirtymää näkisin kuitenkin, että jonkun verran on liikehdintää nyt koskien näitä hankkeita, ja se on minun mielestäni hyvä asia. Koskien kilpailukykyä ja kaupallistamista, niin se on ensisijaisen tärkeää ja siihen tulisi panostaa. Näkisin, että me tarvitaan myös lisää panostuksia tekoälyosaamiseen.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Jukkola.

17.02 **Janne Jukkola kok** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Petteri Orpon hallitus on ottanut suunnan, joka palauttaa Suomen teollisuuden kasvun ja työllisyyden ytimeen. Investointihyvitys on houkutellut jo yli 20 miljardin euron hankkeita Suomeen, eli kyllä nämä puhtaan siirtymän investoinnit ja tekeminen ovat ihan oikealla ja hyvällä tiellä. Minun mielestäni kertoo tosi paljon Suomen kilpailukykyä, kun sitä nyt on tässä kaksi vuotta laitettu kuntoon, että tämmöisiä hankkeita meille ollaan suunnittelemassa. Esimerkiksi Kokkolan ja Kruunupyyn puhtaan alumiinin tehdas, mitä ollaan suunnitte-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

lemassa, kertoo hyvin just tästä, että se ei kilpaile minkään muun kanssa, vaan se on ainut sijoituspaikka. Jos se toteutuu, niin se tulee olemaan Keski-Pohjanmaalla.

Mutta se kysymys tästä EU:n kilpailukyvyistä: miten hallitus aikoo edistää sitä, että EU myös pysyy kilpailukykyisenä? Muuten näitten yritysten tuotteitten on vaikea menestyä täällä Euroopan markkinoilla, ja silloin näitten investointien lopullista päätöstä ei tule. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Mehtälä.

17.03 Timo Mehtälä kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Yrittäjänä ajattelen näin, että jos meillä on rahoitus, sääntely ja verotus kohdallaan, niin silloin myös yritystoiminta on kohdallaan, ja nyt näissä asioissa meillä on kyllä tällä hetkellä Suomessa toivomisen varaa.

Rahoituksen osalta, jos mennään kysymään, niin yrittäjät sanovat, että suurin ongelma on tällä hetkellä saada rahoitusta ja joko päästä yritystoiminnassa alkuun tai laajentaa yritystoimintaa.

No sitten tämän investointiverohyvityksen osalta vieläkin ihmettelen, miksi hallitus ei ottanut käyttöön, niin kuin Saksassa ja Ranskassa, tämän miljoonan, jopa 500 000 euron, rajaa investointiverohyvityksiin, koska nyt pitäisi palvella kaikkia yrityksiä.

Ja sitten sääntelyn osalta tämä luvitus: Tämä valtakunnallisen lupaviraston perustaminen on ihan ok, mutta miksi sinne perustettiin tämä yleisen edun valvontayksikkö, jolla on muutoksenhakuoikeus näihin päätöksiin? Se tarkoittaa sitä, että viraston päätöksistä tullaan valittamaan ja hommat eivät sitten etene.

Sitten biokaasualan sääntelyn lisääminen on ollut koko ajan niin, että nyt on viisi toimenpidettä tehty hallituksen osalta tämän biokaasualan sääntelyn lisäämiseksi.

Tässä näitä kysymyksiä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Aalto-Setälä.

17.04 Pauli Aalto-Setälä kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, rouva puhemies! Ihan muutama huomio vain tähän hyvään keskusteluun, mitä käydään siitä, että halutaan yhdessä investoida Suomeen lisää ja mahdollistaa yritysten menestys täällä.

Edustaja Mehtälälle sanoisin kuitenkin niin, että tämä on ihan todellinen ongelma, että meidän yritykset eivät saa, eivätkä yksityisetkään, rahoitusta. Mutta sekin näyttää olevan aika jakautunutta. On yrityksiä, niin kuin tämä minun startup-esimerkkini kertoo — ja Nordea kertoo — joille kaikkien aikojen suurimmat lainat on pystytty antamaan, ja paras funding ikinä on meneillään startup-yrityksille. Jostain syystä meillä on ongelmia muualla, ja olen kuullut samaa viestiä talousvaliokunnassa, jossa olemme kuulleet siitä, että on vaikeuksia saada rahoitusta ja lainaa, ja se on tietenkin iso ongelma. Kysyisinkin ministeri Marttiselta: onko meillä liian tiukka pankkien säätely tällä hetkellä?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Immonen.

17.05 Tomi Immonen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Puhumme tänään teollisuuspolitiikasta, ja nostan esille myös puolustusteollisuuden sekä tuon kansainvälisyyden näkökulman.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

Työpaikkoja ja kasvuvoimaa Keski-Suomeen, kasvua Mikkeliin ja Rovaniemelle, sitä on Nato-jäsenyyden tuoma hyöty myös puolustusteollisuuden näkökulmasta, sillä Nato-jäsenyys tuo tullessaan useista Euroopan maista upseereita meidän esikuntiimme. Samalla avautuvat lukuisat mahdollisuudet markkinoida ja esitellä Suomen suorituskykyjä ja korkealaatuista puolustusteollisuuttamme ulkomaalaisille sotilaille sekä verkostoitua tiedeyhteisöihin.

Ilman vahvaa, itsenäistä ja elinvoimaista ase- ja puolustusvälineiteollisuutta meillä ei ole uskottavaa puolustusta. Tämän asian myös Ukraina on osoittanut, kun se on joutunut moninkertaistamaan oman puolustusteollisuutensa omassa selviytymistaistelussaan viime vuosina. Kansainvälisen yhteistyön ohella meidän on kuitenkin varmistettava, että Suomi kykenee puolustamaan itseään itsenäisesti ilman liiallista riippuvaisuutta ulkomaisista toimitusketjuista. Kysynkin ministeriltä: millaisia kehitysnäkymiä lähitulevaisuudessa on nähtävissä puolustusteollisuuteen liittyen ja kansainväliseen yhteistyöhön liittyen?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Werning.

17.07 Paula Werning sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kymenlaakso on jälleen kerran teollisen murroksen etulinjassa, mutta valitettavasti tuki on varsin vähäinen. HaminaKotka-sataman luvut kertovat karun totuuden: vienti hiipuu, raakapuun tuonti on romahtanut ja aluskäynnit vähentyneet. Satamayhtiön toimitusjohtaja Kimmo Naski sanoi sen suoraan: ”Kaikki nämä ovat merkkejä samasta sairaudesta, joka nyt on päällä.”

Tämä sairaus on pitkäjänteisen teollisuuspolitiikan puute. Hallitus puhuu kyllä talouden piristymisestä, joo, mutta teollisuuden todellisuus on myös jotain muuta. UPM sulkee tehtaita, Metsä Group ja Stora Enso vähentävät väkeä, ja hallitus ei tähän reagoi.

Arvoisa puhemies! Suomen vienti ja työpaikat eivät pelastu juhlapuheilla. Tarvitsemme pitkäjänteisen teollisuusohjelman, jonka avulla voimme palauttaa investointeja hillitsemään energiakustannuksia ja turvaamaan satamien ja logistiikan tulevaisuuden. Työ, tuotanto ja vienti ovat tämän maan selkäranka, ja nyt on aika puolustaa niitä — ei etäältä vaan sieltä laiturin nokasta, missä tämä suomalainen työ oikeasti tehdään.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

17.08 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Olen hie- man murheellisena kuunnellut tätä keskustelua niin tässä salissa kuin tuolla työhuoneessa- ni. Tulee vähän murhe mieleen, kun metsäteollisuutta halutaan näköjään jo jossakin nähdä auringonlaskualana. Sehän ei pidä paikkaansa. Se on varmasti nouseva ala: sieltä tulevat rakennustarvikkeet, sitten nykyaikaisella tekniikalla tehtyä, muun muassa kartonkiteolli- suus tulee korvaamaan muovia paljon — valtava kasvumahdollisuus. Kemianteollisuus käyttää paljon puhdasta energiaa siellä — sitäkin sieltä tuotetaan.

Mutta nyt tämä systeemi: Meillähän ajetaan metsäteollisuutta alas. Tämä järjetön ilmas- topolitiikka ajoi turpeen pois, nyt puuta poltetaan aivan vastuutta, ja kuten olemme näh- neet, nyt on metsäteollisuuden alasajo alkanut. Ja lisää tulee ilmoituksia, arvoisat ministe- rit. Niitä te ette pääse karkuun. Lähiaikoina suljetaan lisää metsäteollisuuden tehtaita. Tie- dän, että vihervasemmisto juhlii sillä, että on hienoa, kun saadaan metsät suojeltua. No, si- tähän te olette ajaneet. En usko, että se loppuisi, mutta toivon, että loppuu jo huomenna ja ilmoittaudutte tähän järkevien teollisuusinvestointien joukkoon.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

Kolmantena asiana sitten, arvoisa puhemies, vielä tämä datahuonevillitys. Mistä te luulette saavanne sieltä tuloja, kun ne ottavat halvan sähkön ja sitten tekevät muutakin hauskaa jekkua ja eivät juurikaan mitään Suomeen jätä? Toivon realismia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Eestilä.

17.09 **Markku Eestilä kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kävimme työ- ja elinkeinojaoston retkellä Keski-Euroopassa Berliinissä. Siellä saksalaiset piirtävät vetytalouteen liittyviä karttoja, siis kaasuputkia, joita voidaan hyödyntää sitten kaasumaisen vedyn kuljetukseen. Kysynkin vihreästä siirtymästä. Siinähan on kaksi alalajia: on tietenkin kaivosteollisuuden vahva nousu ja sitten on tämä vetytalousjärjestelmä. Mikä on Suomen rooli vetytalousjärjestelmässä: tuotammeko sitä uusiutuvan energian avulla, ja minkä verran sitten täällä sitä hyötykäytetään? Vetyhän on energiavarastointia, ja sitten sitä hyödynnetään, eli viedäänkö sitä bulkkituotetta vai investoidaanko Suomeen minkä verran vetytalouteen liittyen?

Sitten kaivosteollisuus: Onko meillä poliittinen ilmapiiri nyt suotuisa kaivosteollisuuden lisäämiselle? Minulla on hieman tullut se käsitys, että vihreää siirtymää vaaditaan vahvasti Suomessa, mutta monesti samat tahot vastustavat kaivosteollisuutta, ja nehan ovat sama asia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Suhonen.

17.10 **Timo Suhonen sd** (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa rouva puhemies! On hyvä, että teollisuuspoliittinen selonteko on ylipäättään annettu, sillä se on hyvä alku teollisuuspolitiikan pitkäjänteiselle kehittämiselle. Kauppapolitiikan muutos, esimerkiksi tullit ja rajan takana käynnissä oleva sota, on lisännyt investointien ja teollisuuspolitiikan epävarmuutta mutta myös lisännyt kansallisen teollisuuspolitiikan tarvetta. Tästä on esimerkiksi metsäteollisuuden tämänhetkinen tila maassamme.

Itä-Suomessa on paljon teollisuutta. Meidän tulisi varata Itä- ja Pohjois-Suomen ohjelmien toteuttamiseen riittävä rahoitus, joka olisi tukemassa tärkeän teollisuuden ja työllisyyden tulevaisuutta. Itä-Suomen ohjelman konkreettinen rahoitus palvelisi parempaa logistiikkaa, vahvempaa väyläkunnossapitoa sekä saavutettavuutta ja sitä Itä-Suomenkin teollisuutta. Kysynkin elinkeinoministeriltä: onko Itä- ja Pohjois-Suomen ohjelman osalta tulossa konkreettista rahoitusta Itä- ja Pohjois-Suomen alueille?

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kallio.

17.11 **Vesa Kallio kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ihan aluksi kantatan edustaja Kempin esittämää vastalauseetta.

Täällä on tuotu esille tämä rahoituksen saatavuus ja myös itäisen Suomen tilanne. Finanssialahan kävi viime viikonloppuna aika vahvasti hyökkäykseen sitä vastaan, etteikö tämä ongelma olisi todellinen. Voi olla, että se vaihtelee alueittain, mutta tuli mieleen vanha suunnistajien sanonta maastosta ja kartasta, ja vaikuttaa siltä, että FA:lla on lähinnä näitä kaupunkiseutujen, HSL:n ja muiden, ratikkakarttoja, mistä he sitä katsovat. Elikkä rahoituksen saanti on aidosti ongelma. Varmasti se vaihtelee alueittain, varmasti vaihtelee toimialoittain, mutta erityisesti itäisessä Suomessa ja haja-asutusalueilla tämä on todelli-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

nen ongelma. Se ei ole pelkästään yritysten ongelma. Siis investointien osalta yrityskaupat ovat jumissa, ja se vaikuttaa sitä kautta myös perheisiin, niin että perheet eivät... Tänä päivänä saat lainaa mihin tahansa asumiseen liittyvään mutta et siihen kotiin, johonka voisit ne tavarat ja roippeet laittaa. Elikkä kysymys kuuluu, samalla lailla kuin edustaja Suhosella: onko tulossa ja löytymässä keinoja, joilla erityisesti pk-yritysten rahoitukseen saataisiin korjausta? — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kallio, te käytitte myös kannatuspuheenpuhevuoron tähän Kempin esitykseen, mutta se pitää tehdä varsinaisessa puheenvuorossa, niin että valitettavasti tässä sitä ei voi vielä ottaa huomioon. [Vesa Kallio: No niin, selvä.] — Mutta sitten seuraavaksi oli edustaja Hänninen.

17.13 Juha Hänninen kok (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Teollisuuspoliittinen selonteko näyttää suunnan Suomelle, joka ei tyydy olemaan sivustakatsoja vaan tekee rohkeita päätöksiä nyt. Panostamme puhtaasti siirtymään investointeihin, vahvistamme tutkimusta ja innovaatioita sekä nostamme tki-panostukset neljään prosenttiin bruttokansantuotteesta. Se tarkoittaa luottamusta siihen, että suomalainen taito, luovuus ja työmoraali kantavat myös seuraavat sukupolvet. Jokainen euro, joka sijoitetaan tutkimukseen, teollisuuteen ja osaamiseen, on sijoitus Suomen tulevaisuuteen.

Arvoisat ministerit, kysyn puolustusteollisuudesta: minkälaiset mahdollisuudet on esimerkiksi viiden vuoden sisällä kaksin-, kolmin- tai jopa kymmenkertaistaa puolustusteollisuus? Näyttää olevan tilausta nyt. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

17.14 Aki Lindén sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Varmasti itselläni on sosiaali- ja terveystieteiden leima otsassa, mutta tunnustaudun tässä kyllä suureksi teollisuuden kannattajaksi ja ystäväksi, ja siihen vaikuttavat ehkä asuinpaikkakuntani länsirannikolla, Pori ja Turku, ja se, kun on nähnyt sen teollisuuden valtavan dynaamisen vaikutuksen. Ja mielelläni tässä mainitsen niiden välissä Rauman ja siitä ylöspäin Vaasan ja Kokkolan ja Raahen ja Oulun ja Keminkin — Itä-Suomea unohtamatta, mutta erityisesti läntisellä rannikolla olen nähnyt tämän teollisuuden dynaamisen vaikutuksen.

Olen nyt myös valtiovarainvaliokunnan työ- ja elinkeinojaoston puheenjohtaja. Tässä kollega Eestilä viittasikin jo siihen erinomaiseen Saksan-vierailuumme, jolla saimme kuulla heidän hankkeistaan, energiapolitiikasta ja siitä 500 miljardin panostuksesta, joka heillä on siellä tekeillä.

Mutta haluaisin tässä korostaa erityisesti nyt innovaatioiden merkitystä, niin kuin kaikki muutkin. Voisi melkein siteerata Peter F. Druckeria, joka sanoi, että kaikkein tärkeintä on innovaatio, se, että luomme uuden tuotteen tai palvelun, jolla on kysyntää, ja se ratkaisee jonkun tarpeen. Sen jälkeen loppu on markkinointia. No, ei pidä tietenkään unohtaa myöskään ihan perinteistä kilpailua kustannustehokkuudella, mistä Suomella on hyviä esimerkkejä, mutta se on tietysti koko ajan haastavampaa. Eli innovaatio, innovaatio, innovaatio!

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt käsittääkseni ei ole enää pyydettyjä vastauspuheenvuoroja, joten jos saadaan tähän väliin ministereiden kommentit. Sen jälkeen varmaan mennään puhujalistaan, ellei tule pakottavaa tarvetta vastauspuheenvuoroihin. —

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

Ministeri Puisto, olkaa hyvä. — Ja sen jälkeen ministeri Marttinen. — Tässä on ihan koh- tuudella aikaa.

17.15 Elinkeinoministeri Sakari Puisto: Kiitos, arvoisa puhemies! Puolustusteollisuus ja kansainvälinen yhteistyö tällä saralla näyttävät hyvinkin positiivisilta, ja asiaa edesaut- taa myös se, että valtioneuvosto on lisännyt 6 miljardilla näitä valtuuksia. Näkisin, että Suomella on suurta kyvykkyyttä puolustuksessa ja myös kaksikäyttöpuolella.

Mitä tulee edustaja Löfströmin kysymykseen, niin itse asiassa ensi viikolla matkustan Tukholmaan ja siellä tapaan ruotsalaisia teollisuusjohtajia. Yksi keskustelunaiheista, pää- painopisteistä on nimenomaan puolustusteollisuuden puolella. Siinä on elinkeinopoliittinen tulokulma, se, miten me voitaisiin vahvistaa sijoituksia, investointeja sillä saralla ja tehdä yhteistyötä. Tapaan myös muun muassa sikäläisen elinkeinoministerin. Eli tämä on hyvin ajankohtainen aihe moneltakin kannalta.

Vety: näkisin sillä lailla, että meidän kannattaa ottaa se lisäarvo irti tästä itse ja lähteä kansallisista intresseistä ja keskittyä kansallisiin, alueellisiin vetylaaksoihin. Ainakin ensi- sijaisesti näin.

Mitä tulee väylämaksuihin, niin väylämaksut otettiin käyttöön tämän vuoden alusta, mi- käli muistan oikein — siis hyvitysjärjestelmää muutettiin. Näkisin sinänsä, että sitä arvi- ointia voi olla hieman aikaista tehdä, mutta täytyy tarkistaa se asia vielä.

Tekoäly nostettiin esille. Näkisin, että Suomella on tässä hyvinkin huomattavia mahdol- lisuuksia liike-elämän puolella. Siinähan on tullut jo näitä menestystarinoita niin kuin Silo AI ja sitten julkisella puolella. Suomella ehkä se teollinen tekoäly on yksi niistä kärjistä, mitä meidän pitää vahvistaa.

Itäinen Suomi: Tähän on tulossa rahoitusta, ja se on tätä niin kutsuttua aluekehitys-, AKKE-rahoitusta. Sitä katsotaan sekä Itä-Suomeen että Pohjois-Suomeen.

Sitten mennään vielä eteenpäin, luoviin aloihin: Kyllä itse ainakin näen hyvin voimak- kaasti luovat alat kasvualana. Tässähan nimenomaan työ- ja elinkeinoministeriö varsin vastikään teki päätöksen av-kannustimesta elokuva-alalle, 10 miljoonasta eurosta. Pidän sitä hyvinkin hyvänä instrumenttina. Samoin näkisin, että aineeton pääoma, materiaali oi- keudet, kaiken tämän käyttäminen, myös palveluvienti ylipäättänsä ovat sellaisia, missä meillä on paljon kehittämisen varaa ja potentiaalia edelleenkin.

Kysymys eurooppalaisista markkinoista, eurooppalaisista sisämarkkinoista, on hyvin relevantti. Se, mitä Saksassa nyt tapahtuu poliittisesti, on tietysti merkittävää meillekin. Kun olen itse vierailut yhden kerran näissä virallisissa EU:n kilpailukykyneuvostoissa ja epävirallisissa, niin olin kyllä ainakin itse positiivisesti yllättynyt siitä, että joku semmoi- nen herääminen tuntuu tapahtuvan siellä elinkeinoministereiden piirissä Euroopassa Eu- roopan kilpailukykyyn suhteen ja siinä, miten meitä haastetaan Kiinan osalta, ja myös siinä, miten me ollaan jäämässä ja jääty joillakin alueilla aika pahasti taakse myös Yhdysvaltoi- hin nähden.

Joo, sitten metsäteollisuus: Siellä on tietysti ylikapasiteettia, mutta jaan huolen myös metsien käytöstä, puun käytöstä. Olen tästä samaa mieltä edustaja Hoskosen kanssa ja myös siitä, jos viritetään ilmastotoimet liian pitkälle. Ja olen myös huolestunut turpeesta ja sen energiakäytöstä. Turpeella toki on myös kuivike-, kasvu- ja turvekäyttöä ja monia mui- takin innovatiivisia käyttöjä, ja siinä tulee vahvistaa rahoitusta. Julkisessa keskustelussa siitä on vähän kahdenlaista ilmaa. Riippuu, keneltä kysyy. Mutta jaan tämän saman käsi- tyksen, että rahoitus on vaikeutunut. Se on vaikeutunut pk-sektorilla, mikroyrityksillä, sii-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

nä on sääntely, sen tulkinta, tietynlainen paikallisen pankkitoiminnan väheneminen, mikä on ollut valitettavaa, paikallistuntemus, myös varovaisuus, tietty luottoriski ja hallinta, mikä on mennyt minun mielestäni liian pitkälle, ja myös osan pankeista muuttunut liike-toimintanäkymä. Tässä on osa niistä syistä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Marttinen.

17.21 Työministeri Matias Marttinen: Arvoisa rouva puhemies! Kiitoksia kansanedustajille erittäin hyvästä keskustelusta. — Tartun nyt joihinkin kysymyksiin, jotka ovat omaan salkkuuni liittyviä asioita:

Ensinnäkin jos nyt katsomme näitä esille tulleita, nyt jo päätettyjä investointiuutisia, joista voi muutamana mainita, joilla on kuitenkin kaikilla merkittävä työllisyysvaikutus: Akkumateriaalitehtaan rakentaminen Kotkaan — tehdas tulee työllistämään noin 270 henkeä. Forcitin oma hanke TNT-tehtaan osalta Porissa — noin 200 miljoonaa euroa, työllisyysvaikutus 70 henkeä. Hitachi Energy Vaasassa — uusien työllisten tarve noin 200 henkeä. Fazerin uusi tehdas — 400 miljoonaa kaikkienensa. Ja aivan omana kokonaisuutenaan meriteollisuuden tilanne tällä hetkellä, siis Meyerin telakan saama pitkä aiesopimus — yhden tämmöisen jättiristeilijän kokonaistyöllisyysvaikutus on noin 13 000 henkilötyövuotta. Tässä nyt joitakin kokonaisuuksia mainitakseni. Ehkä viimeisenä vielä Nordic Nano Groupin päätös aloittaa toimintansa Imatralla — 200 uutta työpaikkaa siinä kohtaa, kun kokonaistuotanto saadaan vietyä eteenpäin. Eli kyllä tässä maassa myös hyviä uutisia saadaan, onneksi näin, eri puolille Suomea, ja olen varma siitä, että näitä uusia ratkaisuita kyllä tullaan kuulemaan myös enemmän.

Edustaja Junnila otti puheenvuorossaan esille myös Valmet Automotiven tilanteen: Kävin siellä viime viikon torstaina tapaamassa tehtaan henkilöstöä, tehtaan johtoa ja kaupungin edustajia, ja on totta kai selvää, että Uttakaupunkia ei tulla tässä jättämään yksin. Se on koko valtiovallan ja hallituksen tahtotila. Me teemme nyt totta kai omaa valmistelua parhaillaan, jotta voidaan antaa tukea, muun muassa uudelleen koulutusta ja täsmätoimia näille työntekijöille, jotka jäävät tässä vaikeassa tilanteessa ilman työtä.

Edustaja Löfström puheenvuorossaan kysyi tästä niin sanotusta pohjoismaisesta yhteistyöstä: Siellä oikeastaan voisi tämän liittää hyvin myös meriteollisuuden tilanteeseen. Jos katsotaan vaikka Rauman telakan tilannetta, jossa siis tehdään erittäin vahvaa yhteistyötä siinä, että itse laivanrakennus tapahtuu suomalaisin voimin mutta teknologia ja monet muut ratkaisut tulevat taas Ruotsista. Itse näen niin, että sekä meriteollisuuden että puolustusteollisuuden osalta meillä olisi mahdollista rakentaa vielä paljon vahvemmat pohjoismaiset yhteistoimintamallit tältä osin.

Puolustusteollisuudenkin osalta voin todeta sen, että jos katsomme tällä hetkellä, miten voimakkaasti uusia työpaikkoja toimialalle syntyy, niin se on erittäin lupaavaa myös tulevien vuosien osalta. Tässäkin on hienoa ja tärkeää huomata myös se, että kyse ei ole tiettyistä paikoista, minne työpaikkoja syntyy, vaan tämä alihankintaketju kattaa hyvin laajasti myös eri toimialat kaikkienensa.

Edustaja Werning täällä otti myös esille metsäteollisuuden tilanteen — hän ei ole paikalla: On kuitenkin niin, että me emme kyllä voi vaikuttaa esimerkiksi USA:n asettamiin tulleihin. On näin, että oman arvioni mukaan suurista meidän teollisuuden toimialoista metsäteollisuuden tilanne näiden USA:n tullien osalta on kaikista hankalin, ja se näkyy tällä hetkellä valitettavasti toimialan osalta. Me seuraamme hyvin tarkasti tilannetta, ja kävin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

myös Lappeenrannassa silloin heti kesällä, kun näitä hyvin synkkiä uutisia paikkakunnalle oli tullut UPM:n osalta, ja siltäkin osin meillä on oma valmistelu ministeriössä nyt käynnissä, kun yt:t ovat päättyneet.

Ehkä nämä, arvoisa rouva puhemies, nyt joinakin mainintoina ja poimintoina tästä käydystä keskustelusta. Joka tapauksessa, mitä vahvemmin teollisuuspolitiikkaa yhdessä puolueiden välillä kyetään tässä talossa tekemään, sitä vahvemmat vaikutukset sillä on myös investointeihin, ja me näemme nyt myös sen, että meillä on vireillä erittäin merkittävä määrä merkittäviä teollisia investointeja. Kollegani, ministeri Puiston kanssa johdamme työ- ja elinkeinoministeriötä ja samoin myös investointinyrkkiä, jonka olemme ottaneet vahvemmin poliittisen johdon alaisuuteen meidän oman toimikautemme aikana, jotta voimme tunnistaa näistä hankkeista ne kysymykset, mihin tarvitaan myös selkeämpää poliittista ohjausta tai käsittelyä.

Tämä on oikeastaan ollut aika hyvä ja toimiva ratkaisu kaikkienensa, koska meillä on eri puolilla maata sellaisia isompia hankkeita, joiden osalta pelkästään se virkamiestason valmistelu ei riitä, vaan se vaatii jo selkeämmin poliittisen johdon linjauksia tai ohjeistusta. Me käymme läpi nyt näitä, ja meillä on luupin alla voi puhua ehkä muutamia kymmeniä merkittävimpiä teollisia hankkeita tällä hetkellä. Koko ajan seuraamme niitä hyvin tarkasti ja teemme myös tarvittavat kaikki toimenpiteet, joilla voidaan varmistaa se, että kuokka menee kaikilta osin maahan. Ainakaan se ei jää valtiiovallan ja ainakaan se ei jää hallituksen toimien osalta kiinni, menevätkö nämä hankkeet maaliin. Toivon, että valtaosa niistä menee.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Sitten mennään puhujalistaan. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

17.27 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Tänään keskustelemme valtioneuvoston selonteosta, joka koskee teollisuuden tulevaisuutta. Samalla se koskee koko isänmaamme suuntaa. Teollisuus on ollut tämän maan selkäranka. Se on rakentanut Suomen jälleen nousun sodan raunioista, vienyt suomalaista osaamista maailmalle ja luonut hyvinvoinnin perustan. Nyt olemme jälleen murroksen keskellä, jossa vastuullinen taloudenpito ja rohkea uudistuminen kulkevat käsi kädessä. Tämä hallitus ei rakenna tulevaisuutta velalla vaan työllä, ahkeruudella, yrittämisellä ja uskolla omaan osaamiseemme.

Arvoisa puhemies! Teollisuuspoliittinen selonteko näyttää suunnan Suomelle, joka ei tyydy olemaan sivustakatsoja vaan tekee rohkeita päätöksiä. Panostamme puhtaan siirtymän investointeihin, vahvistamme tutkimusta ja innovaatioita sekä nostamme tki-panokset neljään prosenttiin bruttokansantuotteesta. Se tarkoittaa luottamusta siihen, että suomalainen taito, luovuus ja työmoraali kantavat myös seuraavat sukupolvet. Jokainen euro, joka sijoitetaan tutkimukseen, teollisuuteen ja osaamiseen, on sijoitus Suomen tulevaisuuteen. Linja on oikea. Me emme ottele piirinmestaruuksista, me ottelemme nyt maailmanmestaruuksista, ja rima on korkealla.

Arvoisa puhemies! Pidän selontekoa hyvin isänmaallisena. Siinä on tekoja, joilla turvataan työn, teollisuuden ja osaamisen edellytykset tässä maassa. Siihen on kirjattu myös, että me pidämme huolta suomalaisesta työstä, energiasta, osaajista ja luonnonvaroista niin, että Suomi pysyy vahvana myös seuraavat sata vuotta. Tämä selonteko ei ole vain tehty paperi teollisuudesta; se on kertomus Suomen tahdosta olla elinvoimainen, turvallinen ja omavarainen kansakunta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

Arvoisa puhemies! Kun rakennamme teollisuutta, rakennamme samalla Suomen tulevaisuutta. Meidän velvollisuutemme on huolehtia siitä, että jokainen päätös vie maatamme eteenpäin vastuullisesti, viisaasti ja ylpeydellä. Siksi kannatan hallituksen teollisuuspoliittista linjaa ja uskon, että tämä selonteko on askel vahvemman, rohkeamman ja omiin voimiin uskovan Suomen suuntaan. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Suhonen.

17.30 Timo Suhonen sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä oleva valtioneuvoston selonteko teollisuuspolitiikasta on tärkeä ja koskee Suomen teollisuuspolitiikan isoa kuvaa ja pitkän aikavälin linjauksia. Tarvitaan ylivaalikautista ja yli puoluerajojen menevää teollisuuspoliittista näkemystä, yhteisymmärrystä ja tahtotilaa. Nyt käsittelyssä oleva teollisuuspoliittinen selonteko antaa siihen parhaimmillaan hyvän pohjan ja lähtökohdat.

Ajattelen niin, että teollisuuspoliittinen linjaus saisi huomioida vahvemmin myös alueelliset tarpeet, kuten esimerkiksi Itä-Suomen ja Itä-Suomen tarpeet teollisen toimintaympäristön tulevaisuuden osalta. Meillä on nyt tilanne, jossa esimerkiksi metsäteollisuus hakee tehokkuutta omaan toimintaansa ja muutosneuvotteluja on käynnissä laajasti metsäteollisuudessa. Tämä on työntekijöiden kannalta todella ikävää ja epäluottamusta herättävää teollista tulevaisuutta ajatellen. Samalla kun metsäteollisuus tekee aktiivisesti toimia oman kannattavuutensa eteen, tulisi hallituksen juhlapuheissa Itä-Suomelle luvattuja asioita saada nopeasti konkretiaan Itä-Suomi-ohjelman aidoilla toimenpiteillä pelkkien kirjausten sijaan. Erityistalousalumahdollisuus, investointi- ja kasvupanokset, valtion infrahankkeet, saavutettavuuden turvaaminen — kuten lento-, raide-, tie- ja vesiliikenne — sekä kuntien palveluinvestoinnit ja monet muut Itä-Suomea koskevat asiat tulisi saada ripeästi käytäntöön. Fakta on, että rajan takana oleva sota vaikuttaa Itä-Suomen yrityksiin monella tapaa, muun muassa nostaten kustannuksia, vaikeuttaen logistisia ketjuja ja heikentäen markkinan kysyntää ja näkymiä. USA:n käynnistämä kauppasota heikentää näkymiä entisestään ja luo todella suurta epävarmuutta meidän teollisuutemme eteen varsinkin Itä-Suomessa. Meillä on ollut tapana jo vuosikymmenet tukea alueita ja niiden yrityksiä sitten, kun yt:t on käyty ja pahin on jo tapahtunut. Äkillisen rakennemuutoksen tuet ja hallituksen apupaketit eivät silloin paljon lämmitä, kun jopa sadat tai tuhannet metsäteollisuuden työntekijät joutuvat työttömiksi ja alueellinen vaikutus on järkälemäinen verotulojen ja työllisyyden osalta.

Arvoisa rouva puhemies! Ratkaisuja on tehtävä silloin, kun yritykset vielä toimivat alueella. Vahvistetaan ja tuetaan yritysten, esimerkiksi metsäteollisuuden, toimintamahdollisuuksia ja kasvua. Tämän hetken vahvoja esillä olevia teollisuuden tulevaisuudennäkymiä ovat myös vihreä siirtymä, kestävä energiajärjestelmät ja puolustuselliset energiaratkaisut. Tähän tarvitaan siis konkreettisia satsauksia — koulutusta unohtamatta. Esimerkiksi Itä-Suomessa Varkaudessa juhlittiin vasta Walter Ahlströmin teknillisen koulun 90-vuotissyntymäpäivää. Varkaudessa on siis koulutettu jo pitkät ajat teollisuuden työntekijöitä, niin niin sanottuja haalariduunareita kuin myös insinöörejä, kuten tänäänkin, eikä pelkästään suomen kielellä, vaan on myös kansainvälistä koulutusta englannin kielellä.

Suomalaisen teollisuuden kannalta on olennaisen tärkeää, että horjuvalle ulkomaankaupalle löydetään itäisestäkin Suomesta vaihtoehtoisia ja kunnossa olevia kuljetusreittejä, jotka parantavat logistiikkaa ja huoltovarmuutta sekä kustannustehokkuutta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

Arvoisa rouva puhemies! Maassamme tarvitaan vahva parlamentaarinen yhteisymmärrys uuden teollisuuspolitiikan suunnasta. Tämä ei tietenkään ole vain yhden hallituskauden asia. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Jukkola.

17.34 **Janne Jukkola kok:** Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Petteri Orpon hallitus on halunnut ottaa strategisen, pitkäjänteisen ja kokonaisvaltaisen otteen teollisuuden tulevaisuudesta. Tämä ei ole yksittäinen ohjelma tai toimenpidelista. Tämä on suunnanmuutos, joka palauttaa teollisuuden sinne, minne se kuuluu: suomalaisen hyvinvoinnin ja kasvun ytimeen.

Arvoisa rouva puhemies! Suomi elää viennistä, sillä se tuo tuloja, työpaikkoja ja rahoittaa hyvinvointia. Pienenä taloutena Suomi tarvitsee vahvaa kilpailukykyä, jotta yritykset menestyvät maailmalla ja talous pysyy elinvoimaisena. Orpon hallitus on tehnyt rohkeita ja vastuullisia päätöksiä. Kymmenen miljardin sopeutustoimet eivät olleet helppoja, mutta ne olivat välttämättömiä, jotta voimme turvata julkisen talouden kestävyuden. Samaan aikaan hallitus on kyennyt tekemään tulevaisuuteen katsovia ratkaisuja. Investointihyvitys houkuttelee uusia hankkeita jo yli 20 miljardin euron arvosta. Työmarkkinoita on uudistettu, jotta vientiyritykset pysyvät kilpailukykyisinä, ja tutkimus- ja kehityspanokset nostetaan neljään prosenttiin bruttokansantuotteesta. Tämä on teollisuuspolitiikkaa, joka ei jää vain paperille vaan näkyy konkreettisesti investointeina, työpaikkoina ja kasvuna.

Arvoisa rouva puhemies! EU:n kilpailukyky on nyt ratkaisevan tärkeässä roolissa. Ei riitä, että Suomi on kilpailukykyinen, jos EU:n perälauta vuotaa kilpailukykyämme pois. Siksi on välttämättömän tärkeää jatkaa ponnisteluja EU:n kilpailukykyyn puolesta, sillä globaali kilpailu kiihtyy ja Yhdysvaltain sekä Kiinan toimet, ovat ne sitten tulleva tai veroja, kiihättävät myös Eurooppaa. Tässä tilanteessa Suomen on oltava se jäsenmaa, joka toimii määrätietoisesti ja ennakkoiden. Meidän vahvuutemme ovat puhdas energia, teknologinen osaaminen ja vakaa yhteiskunta — juuri ne asiat, joihin tämä selonteko nojaa, ja juuri siksi tämä ohjelma antaa meille mahdollisuuden tuoda teollisuutta maailmalta Suomeen ja tehdä Suomesta vahvempi teollinen maa, jossa syntyy arvoa, työtä ja vientiä. Me tarvitsemme lisää teollisuutta ja kyllä, myös sitä perinteistä savupiipputeollisuutta. Tehdaspiiput eivät ole ongelma, vaan osa ratkaisua. Ne ovat merkki työstä, investoinneista ja uskosta tulevaisuuteen. Tämä selonteko mahdollistaa sen, ja se luo pohjan kestäväälle kasvulle ja uudelle teolliselle nousulle.

Arvoisa rouva puhemies! Haluan nostaa esiin myös keskustan esillä pitämän ehdotuksen Itä-Suomen erityistalousalueesta: On rehellistä todeta, että tähän meidän ei tule lähteä. [Hannu Hoskonen: Voi hyvänen aika!] Se perustuu vanhentuneeseen käsitykseen siitä, että lisäämällä hallinnollisia poikkeuksia voitaisiin ratkaista alueiden haasteita. Tosiasiassa me tarvitsemme päinvastaista, vähemmän poikkeuksia ja enemmän yhteistä kilpailukykyä. Kokoomuslaisena näen asian näin: en halua erityistalousaluetta yhdelle osalle Suomea, vaan haluan, että koko Suomi on erityistalousalue, maa, joka erottuu edukseen kilpailukyvyllään, osaamisellaan, innovaatioillaan, infrallaan ja verotuksellaan, maa, johon halutaan investoida ei poikkeussäännösten vuoksi, vaan siksi, että se on Euroopan kilpailukykyisin paikka investoida ja tehdä tulevaisuutta.

Tähän kokonaisuuteen liittyy vahvasti myös puolustusteollisuus. Nato-jäsenyys avaa meille uuden mahdollisuuden, ei vain turvallisuuden näkökulmasta vaan myös teollisena

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

mahdollisuutena. Suomalaisilla yrityksillä on osaamista ja luotettavuutta, joita liittolaisemme tarvitsevat. Nyt on meidän tehtävämme varmistaa, että ne pääsevät täysimääräisesti mukaan. Samoin kaivannaisteollisuus on tärkeä tukijalka tälle muutokselle. Ilman vastuullisesti hyödynnettyjä mineraaleja ja malmia ei ole raaka-aineita puolustusteollisuudelle tai teollisuudelle ylipäättänsä. Tämä on ala, jolla Suomen on oltava rohkeasti edelläkävijä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Puhujalista jatkuu, ja muistetaan, että tämä asiakohta vaihdetaan seuraavaan kello 17.47. — Nyt edustaja Hoskonen.

17.39 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Ensinnä kannatan edustaja Hilka Kempin tekemää esitystä.

Toiseksi kollega Jukkolalle haluan mainita: Mitä sitten se hallituksen tuki tuonne Itä-Suomeen on, kun olette kaiken sieltä jo vieneet? Viimeinen sankariteko: veitte 300 miljoonaa aluekehitysrahoista meiltä pois. Tässä voi sanoa, että ei jää jäljelle edes sitä kukkaroa taskuun, kun senkin te varmaan kohta viette. Olette purkamassa Palokin voimalaitoksen Heinävedeltä, viimeinen voimalaitos lopetetaan. Jotkut tietysti sanovat, että pimeässä aika kuluu paremmin, mutta olen siitä hieman eri mieltä. Tämä teollinen toiminta, mitä te olette Itä-Suomeen ajaneet, on pelkkää nollaa, ja turha kuvitella, että sieltä jotain isoa lottopottia Itä-Suomelle tulisi. Toki toivon, joka päivä sitä toivon, mutta alkaa odottavan aika olla turhan pitkä. No, jäämme odottamaan, mitä se on.

Joka tapauksessa tässä keskustelussa, arvoisa rouva puhemies, tämä metsäteollisuuden en sano mollaaminen vaan tietoinen alasajo tai väheksyminen on järkyttävää. Ettekö te, hyvät kollegat, ymmärrä, minkä varaan Suomen hyvinvointi on rakennettu? [Timo Suhonen: Ymmärretään!] Metsäteollisuuden varaan ja metsien hyötykäytön varaan. — Edustaja Suhonen, kiitän kommentistanne. — Joka tapauksessa jos tätä ei ymmärretä nyt, niin Suomi menee semmoiseen alennustilaan, jota ei ole ennen nähnyt, tällä menolla, mitä tämä vihreä siirtymä on aiheuttanut. Meillä kun turve poistettiin, niin poltetaan valtavat määrät tukkipuuta ja kuitupuuta ja metsäteollisuus pistää luokkujaan kiinni. Ja lisää tulee varmaan tänä vuonna, ja Itä-Suomi autioituu. Onhan tämä järkyttävää, että tällaista keskustelua joutuu edes kuulemaan.

Metsäteollisuus on luonut Suomeen metalliteollisuuden, kemianteollisuuden. Eivät nämä Ponsset ja John Deeret sun muut ole tulleet vahingossa, vaan ne ovat tulleet siitä tarpeesta, mitä metsäteollisuus ja metsien jalostus ovat tuoneet. Paperikoneet ja kaikki mahdolliset laitteet, mitä ikinä keksiä voitte — ei niitä ole tehty huvikseen, vaan suureen tarpeeseen ja Suomen vientiteollisuuden elvyttämiseen. Suomi elää edelleen metsistään, ei vain pelkästä puusta, vaan monesta muusta. Sitten kun nyt muovia tunnutaan vähennettävän, niin kotimainen teollisuus rupeaa tuottamaan arvokkaita pakkaustarvikkeita, erilaisimpia. Sitten sieltä tulee puuteollisuuden tuotteita, puutaloja ynnä muuta. Onhan tämä kumma, kun tällaisia keskusteluja joutuu kuulemaan. Sekö muka korvataan sitten näillä datakeskuksilla?

Tarkastellaanpas hieman datakeskuksia: Ensinnäkin ne on ulkomaisilla rahoilla investoitu tänne. Ne neuvottelevat sähköyhtiöiden kanssa edullisen sopimuksen sähköstä, joka menee melkein nollaveroluokalla, ja sitten kun teille kaikille varmaan markkinoidaan, että tulee halpaa energiaa sitten sivuvirtana, jota yhteiskunta käyttää vaikka kiinteistöjen lämmitykseen, niin arvaatkaas, myykö joku Google teille halvalla sen sähköllä tuotetun läm-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

mön, mikä siinä datakeskuksessa syntyy? Ei varmasti myy. Kannattaisi pikkuisen ymmärtää, mistä tässä on kysymys.

Sitten tämä vetyteollisuus ja puhdas teräs ja puhdas alumiini, mitä tuntuu, että Suomeen on rakennettu jo niin paljon, että minua hirvittää: Millä sähköllä te sen teette? Me olemme purkaneet yli 3 000 megaa sähköntuotantolaitoksia elikkä voimalaitoksia tästä maasta pois. Turve kun lopetettiin, niin menetettiin kovilla pakkasilla yli 3 000 megan edestä sähköntuotantotehoa. Mistä te otatte sen sähkön? Yhtään vetyä ei synny ilman sähköä, yhtään puhdasta alumiinia ei synny ilman sähköä, eikä sitä kuuluisaa hiiletöntä terästä, jonka piti Inkooseen tulla. Syntyihän se varmaan joskus huomenna tai tulevalla vuosisadalla, mutta tämän eduskunnan aikana ette tule sitä näkemään.

Toivon hieman realismia tähän keskusteluun, arvoisat kollegat. Tämä puhdas siirtymä taitaa mennä sellaiseksi peliksi, että ainut, mikä on puhdas, on suomalaisten kukkaro. Siellä ei ole kohta rahaa mihinkään, ja valtio velkaantuu toistakymmentä miljardia vuodessa. Pahoin pelkään, että tämän vuoden aikana Suomi on Euroopan unionin alijäämämenettelyssä, ja jos vielä jatkamme siitä eteenpäin, niin se tarkoittaa suomeksi sanottuna sitä, että valuuttarahasto puuttuu tähän peliin ja toteaa, että teille ei anneta mistään lainaa. Aikoinaan kun Esko Aho aloitti Suomen talouden korjaamisen, meillä oli 500 000 työtöntä. Tällä menolla se luku on kohta tullut takaisin.

Niin että kun te näitä esityksiä teette, pyydän teiltä realismia. Se, että tehdään vetyterästä ja puhdasta alumiinia, on vähän kuin lupaisi pikkupojalle kovan joulupaketin ostaa mutta ei osta kuitenkaan. Pettymys on kammottava siinä tilanteessa. Älkää sitä pikkupoikaa pettäkö, vaan ostakaa hänelle se joulupaketti, joka on hänelle elämääkin tärkeämpi, mutta lopettakaa nyt, hyvät ystävät, tämä Suomen metsäteollisuuden alasajo. Jos te sen teette, niin olen silloin murheellinen lopun ikäni. Metsissä on Suomen tulevaisuus. Uskokaa, hyvät ystävät. [Eduskunnasta: Näin on! — Timo Suhonen: Oikein!]

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kaunisto poissa. — Edustaja Kallio.

17.44 Vesa Kallio kesk: Arvoisa rouva puhemies! Ajattelin ensin, että en enää pidä puheta, mutta jotenkin innostuin tästä itäisestä Suomesta vielä sanomaan jotakin.

Kaikki tietävät, tai ilmeisesti kaikki eivät tiedä, minkä takia itäisen Suomen maakunnat ovat esittäneet erilaisia toimenpiteitä alueen kehittämiseksi, tai ei kehittämiseksi edes, vaan että pysyttäisiin muun Suomen kehityksessä mukana, eikä välttämättä ehkä niinkään, vaan että kun edes ne olemassa olevat kotimaiset, paikalliset yritykset säilyisivät jollain tapaa elossa. Myös elinkeinoelämän järjestöt alueelta ovat esittäneet toimenpiteitä, myös Elinkeinoelämän keskusliitto on esittänyt, ja pääministeri taisi nimetä Harri Bromaninkin tekemään jonkinlaista ohjelmaa sinne, että hieman ristiriitaisia ovat nyt nämä viestit.

Työ- ja elinkeinoministeriön kasvunrahoitusraportti tosiaan osoittaa, että pienet innovatiiviset ja kasvuhakuiset yritykset, kaikki nämä erilaiset yritykset, kohtaavat näitä rahoitusvaikeuksia — siitä täällä on jo hyvin keskusteltu — mutta myös maataloustuotannossa elikkä ruuantuotannossa, niin onhan tämä nyt kummallista, että ruokaan, mitä joka päivä tarvitaan, ei rahoitusta pankeista haluta antaa.

Kiitän edustaja Jukkolaan rehellisyydestä. Olen aina tykännyt siitä, että on kiva puhua asioista, kun tiedetään, mitä mieltä kukakin on, mutta nythän tämä voittajiin ja menettäjiin jakaminenhan tässä selkeästi tuli esille. Eikä sekään ole oikeastaan pahinta, että sinne meil-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

le päin syntyy taloudellinen tyhjiö, vaan paljon vaarallisempaa on, että sinne kasvaa tämäntoinen turvallisuustyhjiö, ja se on samalla erityisesti huoltovarmuustyhjiö ja sen mukana se on kokonaisturvallisuustyhjiö.

Täällä eilen puhuttiin sisäisestä turvallisuudesta, ja kyllä nämä kaikki tämäntyyppiset asiat, mitkä nyt etenevät ja jotka eivät etene, tätä sisäistä turvallisuutta murentavat joka hetki. — Kiitos, ei muuta.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Mehtälä. — Vielä ehditään edustaja Mehtälä ottaa ja sitten vaihdetaan.

17.47 Timo Mehtälä kes: Arvoisa puhemies! Teollisuuspolitiikassa ei ole kyse vain kasvuluvuista, vaan myös suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan pelastamisesta. Sekä hallitus että keskusta ovat yhtä mieltä siitä, että kestävä kasvu on välttämätöntä, mutta tarvitsemme rohkeampia ja konkreettisempia toimia kasvun saavuttamiseksi. Hallitus on nyt reilu kaksi vuotta nukkunut ruusunenunta tässä kasvupolitiikan saralla, ja voidaan kertoa, että keskituloisten verotus on kulutusverot huomioon ottaen kireimmillään kymmeneen vuoteen, työttömyys suurinta yhdeksään vuoteen ja konkurssien määrä korkeimmillaan 28 vuoteen.

Nyt on ensinnäkin ryhdyttävä panostamaan myös pienempien yritysten toimintaedellytyksiin, eikä ainoastaan pörssijättien, kuten hallitus tekee. Onhan meillä yrityksistä alkutuotanto mukaan lukien 96 prosenttia alle kymmenen hengen yrityksiä. Tarvitsemme aidoisti kannustavan investointiympäristön. Keskustan mallissa yhteisöverotusta kehitetään Viron mallin suuntaan, eli yrityksen sisään jätettäviä voittoja verotetaan kevyemmin, mikä rohkaisee investointeihin ja kasvuun. Hallituksen ajaman investointiverohyvityksen taas tulisi olla paljon nykyistä matalammalla tasolla, niin kuin Ranskassa ja Tanskassa on.

Hallituksen ei pitäisi tehdä asioita, jotka vaikeuttavat yrittäjien elämää. En voi esimerkiksi ymmärtää, miksi hallitus jälleen kerran lisäsi sääntelyä biokaasualalle. Viisi eri hallituksen tointa on tähän mennessä tapahtunut. Tämä on täysin tarpeetonta. Keskustan mielestä luvituksesta on tehtävä hidasteen sijaan Suomen kilpailukykytekijä. Tavoitteeksi pitää asettaa, että meillä on Euroopan nopein luvitusprosessi vuoteen 2027 mennessä. Suurin muutos on ajattelutavan muuttaminen. Sääntely ei saa olla itsetarkoitus, vaan sen tehtävä on auttaa ja viedä yrityksiä eteenpäin.

Arvoisa puhemies! Alueellinen epätasapaino uhkaa Suomen kehitystä, minkä äsken kuulimme hyvin. Hallituksen politiikka on osoittautumassa kovaksi keskittämisen politiikaksi. Tarvitsemme määrätietoista aluepolitiikkaa, kuten keskustan esittämä itäisen Suomen erityistalousalueen kokeilu on. Tällaiset erityistalousalueet eivät ainoastaan tasapainota aluekehitystä, vaan luovat kasvua ja työpaikkoja koko Suomeen, myös sinne, missä väestö ikääntyy ja työvoima vähenee. Koko Suomen asia on myös turvallisuuspoliittinen kysymys.

Elintarviketeollisuus tarvitsee käytännön tukea, jotta se voi myydä tuotteita enemmän ulkomaille ja lisätä tuotantoaan. Elintarvikeviennin osalta hallituksen toimet ovat olleet luvattoman heikot. Selkeä ohjelma investointien tukemiseksi ja sääntelyn keventämiseksi auttaisi suomalaisia yrityksiä menestymään kansainvälisesti ja parantamaan vaihtotasettamme, ja siitä oiva esimerkki on tämä elintarvikepuoli: me ostamme elintarvikkeita seitsemällä miljardilla ja myymme kahdella, elikkä meillä on valtiontaloudessa viiden miljardin alijäämä pelkästään elintarvikkeiden osalta. Näin ei voi jatkua. Kotimaisten raaka-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

neitten jalostusasteen nostaminen ja alan uudet keksinnöt luovat myös uusia työpaikkoja ja vähentävät tuontiriippuvuutta.

Arvoisa puhemies! Teollisuuspolitiikkamme ei voi olla ponnetonta toiveajattelua eli toivotaan toivotaan -ajattelua. Meidän on luotava sellainen Suomi, jossa yritykset uskaltavat investoida ja työllistää koko Suomessa. Lisäksi kasvaville yrityksille tulee turvata rahoitus eri tilanteissa. Yritysten rahoitukseen tulee saada vakautta ja jatkuvuutta. Tässä tarvitaan niin kotimaisia rahoittajia kuin Euroopan unionin investointipankkia.

Keskustan linjaus on selkeä: suunniteltu Suomessa, valmistettu Suomessa ja omistettu Suomessa. Tämä on kestävä tie kohti parempaa huomista kaikille suomalaisille. Keskusta on puolue, joka sanoo ”kyllä” kestäväälle talouskasvulle.

Kannatan edustaja Kempin tekemää vastalauseita. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Tässä vaiheessa keskustelu ja asian käsittely keskeytetään, ja asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakoh-
tien jälkeen. Tämä oli tosiaan aikataulutettu asiakohta.

Asian käsittely keskeytettiin kello 17.51.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 21.27.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa kes-
keytettyä asiakohtaa 8. Keskustelu jatkuu. — Edustaja Immonen.

21.27 **Tommi Immonen ps:** Arvoisa puhemies! Työpaikkoja ja kasvuvoimaa Keski-Suo-
meen, lisää kansainvälisyyttä Mikkeliin ja Rovaniemelle. Sitä se tarkoittaa käytännössä,
että olemme jäsen kansainvälisessä puolustusliitossa. Liittouman jäsenyys tuo tullessaan
useista Euroopan maista lukuisia upseereita maakuntiimme. Samalla avautuvat lukuisat
mahdollisuudet markkinoida ja esitellä Suomen suorituskykyjä ja korkealaatuista puolus-
tusteollisuuttamme ulkomaalaiselle sotilaille sekä verkostoitua heidänkin tiedeyhteisöi-
hinsä.

Uskoisin, että myös puolustusteollisuuden on helpompi hakeutua yhteistyöhön Suomen
kanssa, kun kyseisen maan edustajia henkilöstöverkostoineen on jo valmiina Suomessa.
Tässä teollisuusselonteossa todetaankin, että teollisten investointien saamisella Suomeen
on ratkaiseva merkitys teollisuuden uudistumiselle ja pitkän aikavälin kilpailukyvyille. On
olennaista, että investointeja saadaan toimintoihin, jotka kasvattavat kotimaista arvonluon-
tia, nostavat tuotannon jalostusarvoa ja parantavat tuottavuutta. Juuri sitä on toteutettu käy-
tännössä kotimaisessa puolustusteollisuudessa.

Kansainvälisyys tuo runsaasti mahdollisuuksia liittolaistemme kanssa tulevaisuudessa.
Suomen puolustuskyvyn kulmakivi on vahva maanpuolustustahto väestömme kaikissa yhti-
teiskuntaluokissa, mutta sen toteuttamiseksi kriisiaikana me tarvitsemme korkealaatuista
puolustusmateriaalia ja myös asetuotantoa. Ilman vahvaa, itsenäistä ja elinvoimaista ase-
ja puolustusvälineiteollisuutta meillä ei ole uskottavaa puolustusta. Tämän asian myös Uki-
rain on osoittanut, kun se on joutunut moninkertaistamaan oman puolustusteollisuutensa
omassa selviytymisististelussaan viime vuosina.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

Kansainvälisen yhteistyön ohella meidän on kuitenkin varmistettava, että Suomi kykenee puolustamaan itseään itsenäisesti ilman liiallista riippuvuutta ulkomaisista toimitusketjuista. Keski-Suomessa tämä konkretisoituu erityisen hyvin. Nostan esiin muutamia esimerkkejä, joilla sekä heikentynyt turvallisuustilanne että tämän hallituksen toimenpiteet yhdessä konkretisoituvat ja parantavat taloudellista elinvoimaa maakunnassani.

Maakunnassani toimii useita puolustusteollisuuden yrityksiä, kuten Patria, joka kehittää ja valmistaa panssaroituja ajoneuvoja, drooneja ja järjestelmiä, joilla on korkea kotimaisuusaste. Nammo investoi satoja miljoonia euroja sekä Laukaaseen että Jyväskylään ja luo siten runsaasti työpaikkoja, puhumattakaan rakentamisen aikaisista työllisyysvaikutuksista. Myös Finn-Savotta Karstulassa sai ison tilauksen Puolustusvoimilta, mikä tarkoittaa lisää työpaikkoja pohjoiseen Keski-Suomeen. Näiden tuotteiden huolto ja saatavuus kriisiaikana on siten taattu, koska tuotanto ja osaaminen ovat kotimaassa.

Puolustusvoimien joukko-osastot, kuten Tikkakoskella sijaitseva Ilmasotakoulu ja Puolustusvoimien johtamisjärjestelmäkeskus Jyväskylässä, tekevät tiivistä yhteistyötä teollisuuden kanssa tarjoten testausympäristöjä ja operatiivista asiantuntemusta, joka taas tukee uusien järjestelmien kehittämistä ja käyttöönottoa.

Arvoisa puhemies! Sen sijaan puolustushallinnon omat tki-panostukset ovat jääneet hiukan jälkeen. Meidän tuleekin parantaa julkishallinnon, teollisuuden ja tutkimuslaitosten välistä yhteistoimintaa. Puolustusvaliokunta toteaaakin lausunnossaan tätä selontekoa arvioidessaan, että esimerkiksi Norjassa ja Hollannissa on käytössä niin sanottu triple helix -malli, jossa julkishallinto, puolustusteollisuus sekä tiede- ja tutkimusyhteisö tekevät tiivistä yhteistyötä. Valiokunta näkee tällaisen mallin tuomisen myös Suomeen olevan erittäin tarpeellista, ja asiaa tulisikin edistää. Myös tässä asiassa Keski-Suomella olisi paljon annettavaa hyödyntäen Jyväskylän yliopiston ja ammattikorkeakoulun osaamista sekä alueen teollista kapasiteettia, koska silloin kun Puolustusvoimat ja tutkimus tekevät yhteistyötä, syntyy ratkaisuja, jotka palvelevat koko Suomen turvallisuutta. Nato-jäsenyys näkyy siis monella tavalla jo nyt suomalaisen teollisuuden tervetulleena piristykseenä, ja jo lähitulevaisuudessa sitä vahvistetaan tämän hallituksen päätöksillä vielä lisää miljardilukaan investointeina.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Ollikainen.

21.32 **Mikko Ollikainen r:** Arvoisa rouva puhemies! Päivällä käytiin laajaakin keskustelua tästä teollisuuspoliittisesta selonteosta, ja mielestäni oli aika laaja, hyvä keskustelu sen suhteen ja yhteinen näkemyskin itse asiassa. Se on hyvä asia, että esimerkiksi koskien puhdasta, vihreää siirtymää on aika pitkälle aika yhtenäinen näkemys, mikä on mielestäni hyvä asia.

Se nostettiin esille siinä, puhuttiin, että tässä ei ole tiedostettu ollenkaan luovaa taloutta. Mutta itse asiassa talousvaliokunnan mietinnössä on nostettu esille luova talous ja millä tavalla se voisi olla tulevaisuudessa yksi mahdollisuus Suomelle kasvaa. Tulee tiedostaa sekin, että maailman kasvavin ala tällä hetkellä on juuri luova talous, ja siinä voimme osaisella oikein hyvin pärjätä myös Suomesta käsin, toki tiedostaen, että on haasteita myös rahoituksen suhteen.

Mutta rahoituksesta puheen ollen olen hieman huolissani koskien rahoitusta muun muassa pk-yrityksille, jotka ovat alihankkijoita suurille teollisuusyksiköille, ja että he saa-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

vat rahoitusta tulevaisuudessa. Olisi todella tärkeää, että rahoitusinstituutiot panostaisivat tähän ja omalta osaltaan olisivat mukana tukemassa Suomen kasvua.

Det är väldigt viktigt, ärade fru talman, att vi får en tillväxt i det här landet och att vi skapar arbetsplatser. Just nu är vi på många områden inne i ett brytningsskede där man måste omskola sig och så vidare, men sedan har vi också områden där vi är väldigt duktiga. Till exempel i vårt Österbotten har vi ett väldigt gott sysselsättningsläge, långt på grund av att man har varit i framkant och att man alltid har utgått ifrån att man var lite bättre.

Men forskning och utveckling är viktigt, och att man gör produkter av forskningen och utvecklingen är också otroligt viktigt. Jag var inne här lite på finska kring finansieringen för små och medelstora företag. Vi möter hela tiden utmaningar hos företag som har svårt att få finansiering.

Överlag skulle jag säga att det är jättebra att vi har hittat en samsyn kring industripolitiken, hur vi ska gå vidare, och hit hör också en fungerande infrastruktur, bland annat att vi har ett tätt och fungerande hamnätverk. — Kiitos, tack.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Löffström poissa. — Edustaja Mikkonen.

21.35 Krista Mikkonen vihr: Arvoisa puhemies! Teollisuuspolitiikalla on tiukka kytkös paitsi valtiontalouteen, niin myös ja ennen kaikkea maailman keskeisiin kestävyyskriiseihin, ilmaston kuumenemiseen, luontokatoon ja ympäristön pilaantumiseen. Vaikka kytkökset on tiedostettu ajatuksen tasolla teollisuuspoliittisessa selonteossa, tarvittavat johtopäätökset jäävät uupumaan.

Itsestäänselvä tavoite, jonka tulisi nykyajassa läpäistä koko teollisuuspolitiikka, on teollisuuden asettuminen laajasti ekologisesti kestäviin rajoihin. Keskeinen heikkous selonteossa ja sen johtopäätöksissä onkin ymmärryksen puute vahvoista keinoista tukea siirtymäpolkuja kohti kestävämpää teollisuutta. Osa selonteon keinoista on jopa avoimessa ristiriidassa keskenään tästä näkökulmasta katsottuna.

Ilmaston osalta yhtenä keskeisenä työkaluna selonteko nostaa esiin energia- ja ilmastostrategian ja keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelman. Nämä ovat tärkeitä työkaluja, joita pitkän odotuksen jälkeen on vihdoinkin annettu, mutta ne eivät vastaa Suomen ilmastolakiin, Suomen ilmastositoumuksiin EU:lle eikä Pariisin ilmastositoumukseseen.

Arvoisa puhemies! Ilmastopolitiikan ja teollisuuspolitiikan ristiriita on voimakkaimmillaan Suomen hiilinielujen heikossa tilanteessa, joka johtuu ennen kaikkea metsien käytöstä. Hiilinielujen romahtamista ja tilanteen korjaamiseen pyrkiviä toimenpiteitä ei ole selonteossa tunnistettu lainkaan. Metsäteollisuudella on ollut ja on aivan varmasti myös jatkossa merkittävä rooli niin taloutemme kuin hyvinvointimme tukena. Samanaikaisesti metsäteollisuudella on iso vaikutus luonnon monimuotoisuuteen ja ilmastoon. Ja jos katsoo viime vuosikymmenten kehitystä, niin tulostaulu on karu: metsäluonnon monimuotoisuus on heikentynyt, hiilinielut ovat heikentyneet, eli metsien hiilivarasto ei ole kasvanut. Puusta saatu arvonlisä on heikentynyt, ja työllisyys on heikentynyt. Siksi myös metsäteollisuuden kestävyys siirtymälle tulisi teollisuuspoliittisessa selonteossa esittää toimenpiteitä elikkä keinoja siihen, kuinka saamme nostettua jalostusastetta, kuinka saamme vähemmästä enemmän ja suuremman kilohinnan tuotteista, niin ikään kuinka pystyisimme tekemään entistä pitkäikäisempiä tuotteita, jotka toimivat myös hiilivarastoina. Mutta nämä jäävät tässä selonteossa täysin uupumaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 92/2025 vp

Arvoisa puhemies! Ymmärrys kiertotalouden roolista jää valitettavasti selonteossa liian heikoksi. Kiertotalous ei ole vain tapa saada resursseja käyttöön, vaan ennen kaikkea sillä tulee pyrkiä pienentämään taloudellisen toiminnan ympäristövaikutuksia. Viime hallituskaudella päätettiin kiertotaloustrategiasta, joka asetti tavoitteet ja viitoitti reittiä kiertotalouden valtavirtaistamiseen. Mietinnössä todetaankin aivan oikein: ”Kiertotalous voi merkitä uudenlaista, uudistuvaa talouskasvua, kilpailukyvyyn vahvistamista ja globaalia edelläkävijyyttä puhtaissa teknologioissa. Tässä onnistuminen vaatii kuitenkin sekä yrityksiltä että poliittisilta toimijoilta pitkäjänteistä ja suunnitelmallista panostamista tutkimukseen ja kehitykseen, uusiin kierrätysratkaisuihin sekä materiaalien uudelleenkäytön ja kierrätyksen infrastruktuureihin.” Silti selonteossa lasketaan vain vapaaehtoisten green dealien varaan, mikä ei ole riittävä kiertotalouden edistämiseksi. Euroopan ympäristökeskus julkaisikin reilu viikko sitten raportin ympäristötilan arvioinnista ja antoi Suomelle pyyhkeitä nimenomaisesti kiertotalouden edistämisen hitaudesta. Niin ikään se nosti esille Suomen suuren luonnonvarojen kulutuksen, jota nimenomaisesti kiertotaloudella saataisiin hillittyä. Lisäksi raportissa nostettiin myös hiilinielujen heikentyminen, luonnon monimuotoisuuden heikentyminen ja liikenteen päästöjen kasvu.

Arvoisa puhemies! Vähähiilisten investointien osalta tärkeää olisi panostaa myös kotimaisen kysynnän luomiseen vihreän siirtymän innovaatioille. Uusiutuvan energian hyödyntäminen ja korkeamman jalostusarvon innovaatioiden saaminen maailmanlaajuisille markkinoille tarvitsisi alkuvaiheessa tuekseen vielä voimakkaampia kotimaista kysyntää lisääviä toimia, mitä selonteossa on nostettu.

Monissa kysymyksissä myös teollisuuspolitiikassa tärkeää olisi huomioida myös toimenpiteiden riittävä resursointi. Tki-toiminnan voimavarojen lisääminen on parlamentaarisesti hyväksytty tavoite, johon myös teollisuuspoliittinen selonteko vahvasti nojaa. Valitettavasti tähän hallitus on nyt kuitenkin kohdistanut leikkauksia.

Arvoisa puhemies! Teollisuuden kestävyysmurros on suuri ponnistus, joka vaatii vahvaa koordinaatiota ja oikea-aikaisia toimenpiteitä monelta toimijalta ja toimialalta. Tois-taiseksi tulokset etenkin murroksen kannalta vaikeilla sektoreilla, kuten meillä Suomessa metsäteollisuudessa, osoittavat, että tämä koordinaatio ei ole riittävää. Valitettavasti selonteko ei tarjoa tilanteen korjaamiseksi riittäviä vastauksia.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Reijonen poissa.

Keskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.